

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Щыклагъэу алъэгъухэрэр

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм блэкыгъэ тхъемафэм мы илъэсымкIэ апэрэ зэхэсыгъоу илагъэм анахьыбзу ыкIи игъэкIотыгъэу зычытегушыллагъэхэм ашыщыныгъэурыкIоныр щынэгъончъэгъэным епхыгъэ Iофыгъохэр.

«Правительственнэ сыха-
тыр» ащ фэгэыхыгаг. Гьо-
гухэр шынгончээнхэм пае
республикэм юфыгуабэ шы-
зэшухыми, хугэ-шагэу ате-
хухэрэм ипчагэ зэрэха-
хорэр гумэкигэ хьхалэхэм
эрашыщыр депутатхэм кы-
хагэшыг.

АР-м псэолъэшынимкӀэ, транспортымкӀэ, псэуплэ-коммунальнэ ыкӀи гьогу хьызмэтымкӀэ иминистрэ игуадзэ гьогухэм язытет фэгъэхыгъэу кӀагушылагъ. Ащ зэрэцигъэгъозагъэхэмкӀэ, республикэм иавтомобил гьогухэм япроцент 30-м гъэцӀкӀэжьыхнэр ящыкӀагъэх, нахь шьуамбгъо шыгъэнхэ фаеу щыт. Ахьщэ имыкъум ыпӀкӀ кьыкӀыкӀэ, илӀэс кӀэс километрэ 250 — 300 фэдиз мыгъэцӀкӀэжыгъэу канэу ары

кызырлиуагээр. Хыльээзещ
автомашинэхэм япчаагээ на-
хыбэ зэрэхуугэм, ахэм тонн
пчаагээу зэрэцэн фаэм бэклэ
кызырэрэагэхуурэм гоогухэм
лээшэу зэрар кьафехыи, еку-
тэхэ, агьэцэклэжыинхуу игьо
ифэхэрэл.

Ашкхэ шлогъэ ин къэзытыгъэу министрэм игуадзэ къыхигъэ-щыгъэр хьылъэзещэ автома-шинэхэм арыл тонн пчъагъэр къэзыгъэлъгъорэ оборудова-ниу Бжъэдыгъухъаблэ икхэу Инэм кхорэ автомобиль гогум щагъэуцугъэр ары. Аш ишуга-гъэкхэ, тонн пчъагъэу зэрэхэн алъэкхыштымкхэ шапхэхэр аукуагъэхэу илъэсым къыкхочхэу 2309-рэ агъэунэфыгъ. Аш фэдэ хэукъоныгъэ зышлх-гъэхэм апае къызэлъухыгъэ ад-министративнэ лф мини 2-м

ехүмэ блэкыгыэ илээсым хы-
кумхэр ахэплэагыэх. Гьогухэм
ээрэрэу арахыггэм пэлухьянэу
сомэ миллиони 2-рэ мин
388-м ехуэ кьалахыг. Ащ нэ-
мыкьлэу хылыээзещэ автомаш-
нэхэр зилэу, тонн пчэагыэ хуэрэ
хылыэ зэришэнэу фитыныггэ
кьаызыыхыггэхэм гьогухэм зэ-
рэрэу арахыштым пэлухьянэу
пстэумки сомэ миллиони 2-рэ
мин 913-м ехуэ кьатыг.

Гухэжми, ғыогухэм жызтэт
изакъоп зиягъэ къаклорэр.
Чэщырэ ғыогухэр икъоу кызэ-
рамыгъэнэфыхэрэри ғыогуры-
клоныр щынэгъончъэнымклэ
зэрар къэзыыхэрэм зэу ащыщ.
Псэолъэшлынымклэ, транспор-
тымклэ, псэуплэ-коммунальнэ
ыкли ғыогу хызмэтымклэ ми-
нистрэм игуадзэ кызэрилуа-
гэмклэ, республикэм ипсэуплэ-
хэм жгъоу километрэ 440-мэ
къэзыгъэнэфыхэрэр атэтэп. Зэ-
клэ ғыогухэр шапхъэхэм адиш-
тэу къэнэфынхэу гъэпсыгъэ-
ным сомэ миллион 900 фэ-
диз ищыклагъ. Бэдэршлыпэхэм,
щэплэ гупчэшхохэм, тунанхэм
автомобиль ушуплэхэр икъоу
зэращымыгъэпсыгъэхэри, мар-
шрутнэ автобусхэр нахьыбэ-
рэмклэ транспортыр зэрыклорэм
кызэрэщыуцухэрэри ғыогуры-
клоныр щынэгъончъэнымклэ
зэрар къэзыыхэрэм ащыщых.

Мы зепстэумэ анэмыкӀэу джыри лъэшэу гумэкӀыгъо къэзытырэр водительхэр зыгъэхъазырыгъэ еджаплӀэхэм ялофшӀэн шыкӀэгъабэ зэрирэр, ар къэзыухыгъэу, рулым клӀрысынэу фитыныгъэ къызэратыгъэхэм янахыбэм гъоурыкӀоным ишапхъэхэр зэрамышӀэхэрэр ыкӀи зэрамыгъэцакӀэхэрэр ары. Анахыбэу депутатхэм а лӀофыгъор ары къыхагъэшыгъэр.



Мы еджаплэхэм фитыныгъэ аратыным ыпкӀэ, нахь пхъашэу ауплӀэкӀунхэр, нэжыми гъэлъ-шыгъэу алыпплӀэнхэр шӀокӀ зимыгъэ юфӀэу зэрэщытыр зедь-рыгъаштэу къалуагъ. Ащ имы-закъоу, гъэсэнэгъэм иучреж-дениехэм зэкӀэми гъогурыкӀо-ным ишапхъэхэр ащарагъэшлӀ-эх амаалхэр аратынхэ фаеу алытагъ.

Гьогухэм языхити депутатхэр ыгъэрэзагъэхэп. Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Хьатикъуае дэжыкIэ тельпэмьджыр агъэцкIэжынынэу зызафашылым, нэмикI гьогуо автомашинэхэр зэрькIонхэу хуыгъэр икIоу ащ зэрэфамыгъэхъазырыгъэр шысэу къахыгъ, нэмикI шыкIэгъаби къыхагъэщыгъ. Хьыльэзещэ автомашинэхэм мымакIэу зэрар къызрахырэми дырагъэштагъ, ахэри нахь пхъашэу уплъэкIугъэнхэ фаеу алытагъ. ГИБДД-м илофшIэн уасэ къыфашысэ, инспекторхэр хуыгъэ-шагъэхэр нахьбэу зыхыгъурэ чIыпIэхэм алымыплъэхэу, ащ фэдэу шынагъо къзымытыхэрэм къа-

щыуцухэу зылъытагъэхэри де-
путатхэм к̆яхэк̆ыгъэх.

Пстэури кыизэфахысыжыызэ, псэолъшынымклэ, транспортнымклэ, псэуплэ-коммунальнымклэ гыгу хызмэтымклэ, гьэсэнэгьэмрэ шлэныгьэмрэклэ министрствэхэми, ГИБДД-ми афэгъзэзгьэхэу предложение гьээфагьэхэр кьахыгьэх, унашохэр ашыгьэх. Ахэр гьэцэ-клагэ зэрэхьугьэм зэрэлыплээтхэри, нэужым кыизэрэфагьэзэжыыштыри депутатхэм кьахгьэжыгь.

2015-рэ ильэсым республи-
кэм иьбогухэм пстэумкнн ху-
гьэ-шлэгэ 516-рэ атехуьхьаг,
ахэм нэбгыр 131-рэ ахэкло-
дагь, 602-мэ шьобжхэр атаца-
гьэхэ хуьгьэ. Гьогум изытет,
а чыплэр шапхьэхэм зэради-
мыштэрэм ыпкь кьыкыкыкь ху-
гьэ-шлэгэ 29-рэ атехуьхьаг,
нэбгыр 7 ахэм ахэклодагь,
шьобж хэзыхыгьэр нэбгырэ
34-рэ. Гьогурыкнонэр шынэгьон-
чэным илофхэм гумэкыгьо
кьэзэрэтырэм мы пчьагьэхэм
кьаушыхьаты.

ХЬУТ Нэфсэт.



Зэхъоклыныгъэхэм шлуагъэ къатыщта?

**Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм илъэныкъо
зэфэшхьафхэм зэхьоклыныгъэу е хэгъэхьонэу
афашыгъэхэм ащыщхэм кIуачIэ яIэ хьугъэ.**

Урысые Федерацием и Апшэрэ хыкум и Пленум унашью ышыгыэмкӓ чыфэ зытелъуэ, ар зымыпчынырэм псэуплэ закъоу илэм джы арест тыра-
лхъан альэкышт. Ащ кыккырп
цыфыр урамым тыратупчы-
хъану. Псэуплэ закъор джыри
пцэн уытыштэп, ау ащ даклоу
чыфэу телъыр ымыпчыны-

жыфэкIэ еж бысымыми ар
ышэн, зыгорэ ритхэн ылэкы-
иутэ. Чыльэ унэ зилэхэу, еж
иунэе чыгу лах зылэкIэлъхэм
ац изы лах паупкыныш, ашэн
фитэу хэбзэгъэуцугъэм кьегъ-
нафэ. Чыфэр зыгорэуштэу ып-
чыныжын фаеба. Мы шыклэр
ахэм зэу ашыш.

Очылхэм, юристхэм, специ-

алистхэм ащыцхэм зэралы-
тэрэмклэ, псэуплэм арест ты-
ралъхъаным фэгъэхыгъэ уна-
шэ нахыбэрэмклэ хыкумхэм
аштэцтыгъэп. Ащ ушъхъагоу
пылбъыр зы — мы унэ за-
къор ары цыфыр зыщыпсэу-
нэу илэр. Хыкумышлхэм зэра-
лытэцтыгъэмклэ, фэтэр закъор
пцэн уфимытмэ, ащ арест теп-
лъхъаным зи кыкырлэп. Ащ
даклоу, еж члыфэ зытелъным
ипсэуплэ зэрэпсауе лэх-лэхэу
ыцэн амал илагъ. Ау члыфэ
зэритыжъын фаем ахъцэр нэ-
сыщтыгъэп. Ащ кыхыэкълэ мы
лофыгъм екълэклэ кыфагъо-
тыгъ: члыфэу телъыр ымыпшы-

ныхыбыфэ джы ар ышэн фиты-
штэп. УФ-м и Апшээрэ хы-
кум иунашьоклэ арест зыты-
ральхыгэ унэм нэмыкл цыфхэр
иханхэ, шысэунхэ альэкыштэп.
Ау ежы бысымым, иунагбо ис-
хэм яфитыныгыэхэр укъяугэ-
хэ хуыштэп, зэрфаехуэ ямылку
агыэфедэн альэкыштэп. Клэклуэ
кэплон хуэмэ, зэрэпсуштыгэ-
хэм фэдэу шылэштух. Ау унэ
закьор зыгорэм слухафтын
фашлын е бэджэндуэ атын амал
ялэштэп, ыпэрэпшлэу чыфэхэр
апшыныжыныхэ фае.

Джащ фэдэу федеральнэ хэбзэгэуцугъэу «Об исполнении производств» зыфи-

лорэм зэхьоклыныгъэу фашл-
гъэм тызхэт илъэсым щылэ
мазэм и 15-м кыщегъэжыгъэу
кӀуачӀэ иӀэ хьугъэ. Ащ кыыз-
ригъэнафэрэмкӀэ, сомэ мини
10-м ехьурэ тазырыр е хьыку-
мым ыгъэнэфэгъэ компенса-
ций зымытыхэрэм охътэ гъэ-
нэфагъэкӀэ машинэр зэрафэн
фитыштхэп. Мыхэм ахэхьэх
кӀэлэплукӀэр игъом зымытыхэ-
рэр, мылку ыкӀи моральнэ
зэрархэм къаӀэлъыкӀоу тазы-
рзу тыралъхьагъэр зымыпщы-
ныхэрэр, гъогурыкӀоным ишап-
хьэхэр зыкуьагъэхэу тазы-
рыр зымытыхэрэр. Мыщ дэ-
жым кыхьэбгъэщын фӀае, агъэ-
пщынэрэм иправэхэр ылыгъынхэ
ылъэкӀышт, ау рулым кӀэры-
тӀысхьан фитыштӀэп.

(Ик/эух я 2-рэ н. ит).

Республикэу Ингушетиэм кыкылыгъэ бзылыфгъыэм гушыгъэ зыфагъэшъуашэм кызырлыуагъэмкӕ, «Социалнӕ шъыпкагъэр» зыфилорӕ купым ар хэлэжъагъ.



зыѠагъэуцужьыгъ

Нахьышлум ыльэныкъокIэ хэхьоныгъэ-

Адыгэ Республикэм сэкътаныгъэ зилэхэр щызеклонхэмкӀэ кын къащыхунэу зыцагъэунэфыгъэхэм ащыц цыфхэмкӀэ мэхъанэшхо зилэ по-

— loftхиабзүү эзхатгэхэрэм зэфэхьысыжьэу афэхьунэу тызшыгугьырэр сэкьатныгьэ зилэ цыфхэр зыми емьпыхьэу псэунхэр, нэмькл цыфхэм ягьүсэхэ амал ялзныр, обществэм чанэу хэтынхэр ары. «Доступная среда» зыфилорэ программэр гэцэклэгэ зэрэхьугэм фэгьэхьыгьэ мониторингэу чылагэм зэфэхьысыжьэу фэхьугэхэм кьызэрагьэлягьорэмклэ, объект зэфэшьхافхэр ашлы зыхьуклэ зэрифэшьяуашэу алыпплэхэрэп. Мы лэньхьом фэгьээзгэ общественнэ кон-

Коммуналынэ хьызмэтытм ифэлө-фашлэхэм, жьы хьугъэ унэхэм цыфхэр къарашьжынхэм, образованием епхыгъэ гумэклыгъоу шьолъырхэм арылэхэм форумым ащытегущылагъэх. Лэуныкъуабэ кызылэызыубытырэ гупчэхэм ялофшаклэ шлуагъэу кытырэм, къэралыгъо фэлө-фашлэхэр цыфхэм зэралысэрырэ шыкнэм лофтхьабзэм чытегущылагъэх. Мыхэм ыкн нэмькл гумэклыгъоу шьолъырхэр зэуалэхэрэр Урысыем и Президент фагъэзагъэх. Ахэм ядэгъэзыжынм нэужым тегущылагъэх.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.



Водителым чыфэр зипшы-
ныжыклэ, автотранспортыр зэри-
фонимклэ ифитыныгъэхэр зэ-
тырагъэуцожьыштых. Ау уна-
шоу цылэр зымыгъэцаклэклэ,
пшээдэклъжыу рагъэхыштыр
агъэлъэшышт. Мыщ дэжым
аныхъуахэр чыфэ зыгелъ
водителир рыпсэунклэ маши-
нэ закъор арымэ фэдэкъэ-
кыаплэу илэр, ежым е иса-
бий сэкьатныгъэ ялэмэ, е а
1 — 2-рэ купым хэхъэрэ сэ-
кьатныгъэ зилэхэр ылыгъхэмэ,
рулым кзыртысханымклэ фи-

— Илъэсыклэм ехьуллэу тикъэралыгъо унашъо горэ шаш-

тэныр, ащ кыкылэпыкюу та-
зырхэм е продукцииэхэм ауасэ
кыхагъэхьоныр шэнышлү ху-
гъэ. Цыфхэри ащ есэжыгыгъэ.
Мары цыфым ипсэуплэ закъо
арест тыралъхьанымыклэ фиты-
ныгъэ кызытырэ хэбзэгъу-
цугъэм иунашъо кыдэклыгъ.
Сэ сызрегупшысэрэмкклэ, гъо-
тышхо зилэхэу, ау чыфэр зы-
мыппыныхэрэм хэкълплэ зэ-
фэхъафхэр кыагъотыхэзэ,
мыш зыцадзыещт. Хабзэ зэрэ-
хъугъэу, гъот маклэ зилэхэу,
социальнэу мыухъумэгъэ цыф-
хэр арых агъэпшынэщтхэр.
Арышъ, псэуплэ закъом арест
зэрэтыралъхъащтым шуагъэ
кытынузу сышыгыгъырэлп.

— Сомэ мини 10-м ехы-
рэ тазырыр е хыкумым ыгэ-
нэфэгэ компенсациер зымы-
тыхэрэм охытэ гьэнэфагэклэ
явтомобиль зрафэн зэрэфи-
мытыштхэм епхыгэ хэбзэгэ-
уцугьэу кыдыкыгэм десэга-
штэ. Анахьэу алиментхэр зы-
мытыхэрэм мыщ фэдэ пшэ-
дэклыж ягэхыгыгьэныр игьоу
сэлытэ. Хьульфыгьэм сомэ
мин пчыагэ кыггахьэу, ав-
томобиль льяплэм ис зыху-
клэ килэлнлүнклэри ытын зэрэ-

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Джэджэхаблэ щыпсэухэрэм гуэхэлышо ащыхуьгъ якьоджэгоу Джармэкьо Шамсудинэ Ибрахимэ ыкьом идунай зерихьожьыгъэр ыкӀи ац илахьылхэм афэтхьаусыхэх.

Дунаим щыцIэрыу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо шIухъафтын къызыфагъэшъошагъэу, дунаим щызэлъашIэрэ сурэтышI-модельерэу СтIашъу Юрэ гущылэгъу тыфэхъуным ыпэкIэ тарихъым щыщ пычыгъохэм гукIэ зафэдгъэзагъ. Адыгэ шъуашэм щылэныгъэм мэхъанэу щырилэм зыкъегъэлэтыгъэныр Iофыгъо шъхъалэхэм ахэтлътэзэ, СтIашъу Юрэ зыкIи темыупчIэу музеем зыщытплъыхъагъ.

КъокIыплэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэхэмкIэ Къэралыгъо музееу Мыекъуапэ дэтым Ю. СтIашъум Iоф щешIэ. Мэстанэм Iуданэр рещышъ, игупшысэхэр мэстапэмкIэ щылэныгъэм щыпхырещых.

Шъуашэхэм уагъэгъуазэ

Музеем къыщызэлъахыгъэ къэгъэлъэгъонэу Ю. СтIашъум итворчествэ фэгъэхъыгъэм уасэу фашIырэр тхылъ хэхыгъэм датхэ. Москва, Саратов, Ленинград хэкум, Сыбыр, Украинэм, Абхъазым, Къыблэ шьолъырым, Темыр Кавказым, Iэ-кIыб хэгъэгухэм къарыкIыгъэхэм музеем щалъэгъурэр агъэшлагъо. Санкт-Петербург щыщ бзылфыгъэхэм адыгэ шъуашэм идэхагъэ къыралотыкIы, тилъэпкъ итарихъ нахъышIоу зэрагъашIэ ашIоигъу.

Шъуашэхэу «Нэфылъ бзыур», «Адыифыр», Михаил Черкасскэм фэгъэхъыгъэ шъуашэр, адыгэ бзылфыгъэ шъуашэу «Саер», нарт бзылфыгъэу Лашынэ ишъуашэ, Саусэрыкъо ишъуашэ, «Гекатей» ишъуаш» зыфалорэр, нэмыкIхэри лъэпкъ искусствэм итарихъ епхыгъэх. Ахэр зэрэдахэхэр бгъэшлагъохэзэ фэшъхъаф IофшIагъэхэм узылэпащэ.

СтIашъу Юрэ сурэтышI-мо-

Тыкъэзыуцухъэрэ дунаим щырэхъатэп. Заом кIэзыгъэстыхэрэм, лъэпкъхэр зэпэзыгъэуцухэрэм Ю. СтIашъур искусствэм ыбзэкIэ адэгущыIэ. Шъуашэу «Щэлагъэр» 2008-рэ илъэсым ышыгъ. Ар Адыгэ Республикэм искусствэхэмкIэ иколледж щеджэрэ Цышэ Зарэ зызыщелъэм, пшъашъэр янэ къышIэжыгъагъэп. Шъуашэм

Хэгъэгухэм къащилъэгъугъэр иджэмакъ

США-м, Тыркуем, Сирием, фэшъхъаф хэгъэгухэм Ю. СтIашъур ащылэгъ. 1993-рэ илъэсым жьоныгъуакIэм Нью-Йорк зэкIом тилъэпкъэгъухэм алу-кIагъ. Мэзэ заулэм къыклоцI



Бибэрт Мыекъуапэ ифутбол клубэу «Зэкъошныгъэм» итренер шъхъалэу агъэнэфагъ. Мыекъуапэ зыщызэлэокIэхэм Ю. СтIашъумрэ Б. Чэгъэдыумрэ

Олимпиадэр, фестивальхэр

Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ щыкIуагъэхэм якультурнэ Iофыгъохэм Ю. СтIашъур ахэлъагъ. Шъуашэу ышыгъэхэр пшъашъэхэм, кIалэхэм дахэу къагъэлъэгъуагъэх. Москва щызэхэщэгъэ фестивалым Ю. СтIашъур зырагъэблагъэм ЮНЕСКО-м исекретарь шъхъалэу Ирина Боковам адыгэ шъуашэхэр къахигъэщыгъэх.

СтIашъу Юрэ ышыгъэ шъуашэм техыгъэ къашъоу «Тыргэаор» артисткэу Бэрзэдж Дианэ къешIы. Шъуашэхэр къэзыгъэлъагъохэрэм атырахыгъэ сурэтхэр тхылъхэм, журналхэм, нэрылэгъу Iэпылэгъухэм ащыолъэгъух. Къулэ Мыхъамэт, Нэныжэ Айдэмыр, Унэрекъо Гулэз, Беданэкъо Замирэ, Полина Образцовам, ХъокIо Ларисэ, ГуашIэ Маринэ, Цышэ Зарэ, фэшъхъафхэм атырахыгъэ сурэтхэр гукъэ-кIыжэ лъапIэу ялэх.

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо гъэпсыкIэ игъэпытэн фэгъэхъыгъэ Iофтхъабзэхэм, лъэпкъ искусствэм игъэдэхэн, ныбжыкIэхэм ягъэсэн СтIашъу Юрэ тапэкIи ахэлъажьэшт. Ащ иныбджэгъушIоу Пэрэныкъо Чатибэ къызэрэтилуагъэу, IофымышIэу СтIашъу Юрэ рэхъатэу щысын ылъэкIыштэп. Сыхъат 24-м къыклоцI зэгупшысагъэр мастэмкIэ къелуатэ.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Сурэтхэм СтIашъу Юрэ IофшIагъэ къалуатэ.



адыгабзэкIи, урысыбзэкIи «Щэлагъ» зыфалорэ гущылэртетхагъ. Урысыемрэ Адыгемрэ якъэралыгъо быракъхэм къахэхыгъэ Iэшлагъэхэм гум илър къалуатэ. Жьогъо 12-р, щэбзащэхэр, нэмыкIхэри щылэкIэ-псэукIэу тилэм къыхэхыгъэх.

ООН-м итамыгъэ шъуашэу «1945 — 1995-рэ илъэсхэр» ылоу зытетхагъэм тарихъым нахъ коуу ухэщэ. Дунаир зыщыпсэурэ чыгум исурэт къегъэлъагъо.

Гъобэкъуае щыщ

СтIашъу Юрэ Гъобэкъуае щыщ. ИкIэлэцIыкIугъор хэгъэгум ишъолъыр зэфэшъхъафхэм ащыкIуагъ. Гъобэкъо амазонкэу «Налкъутэр» пшъашэм ишъуаш. Ю. СтIашъум зэри-лътэрэмкIэ, укыы-

зыщыхъугъэ къуаджэр, къалэр тидэ уцэпсэу-ми бгъэлъэплэн, бгъэдэхэн фае. Гъобэкъуае адыгэ чылэшхохэм ащыщ. Къуаджэм ыцIэ нахъ лъагъу Iэтыгъэным упылтыныр уипшъэрылъ шъхъалэу щытын фаеу Ю. СтIашъум ныбжыкIэхэм арилоу бэрэ зэхэтэхы.

цIыфхэм зэлукIэгъоу адыри-лагъэр егъашIи щыгъупшэжы-штэп. Адыгэ Хасэу США-м щызэхэшагъэм Натхъо Къадыр чанэу шылажьэщтыгъ. Ю. СтIашъур зырегъэблагъэм, лъэпкъ шIэжыым зыкъегъэлэтыгъэнымкIэ Iофыгъуабэ агъэцэкIагъ. Адыгэ шъуашэхэр ащыгъэу Вашингтон иурамхэм тилъэпкъэгъухэр къарыкIуагъэх, фестиваль гъэшIэгъон США-м щызэхэшагъ. Юрэ ышыгъэ адыгэ шъуашэхэр пшъашъэхэм ащыгъэу зэхэхъашхом хэлэжыагъэх.

— Адыгэ унагъоу сезыгъэблэгъагъэхэм Чэгъэдыухэр ащыщыгъэх, — къелуатэ Ю. СтIашъум. — ЗэшипIи хъуштыгъэх, зэкIэми тилъэпкъ шъуашэхэр ащыгъыгъэх.

Уахътэр псынклэу кIуагъэ. Чэгъэдыу зэххэм ащыщэу

ягукъэкIыжхэр къызэфалотэгъэх.

— Адыгэ лъэпкъым дахэкIэ ыцIэ рязыгъалорэмэ ахэтэлыгъэ Натхъо Къадыр, — зэдэгущы-лэгъур лъегъэкIуатэ Ю. СтIашъум. — Дунаим шIукIэ тычашIэным фэшI Iофыгъуабэ ыгъэцэкIагъ.

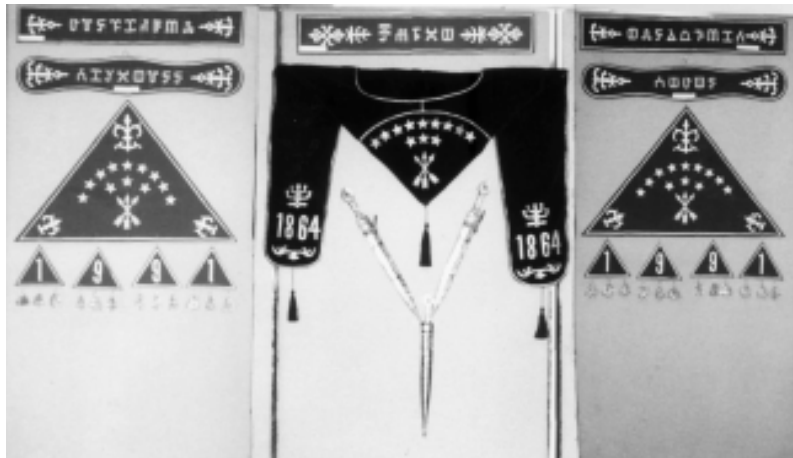
Къ. Натхъом игъусэ кIэлэ-цIыкIум СтIашъу Юрэ зылоклэм, адыгэ шъуашэр шIухъафтын фишыгъ. Шъэожъыер гушIуагъэ, псынклэу шъуашэр зыщылъагъ.

— Икъу фэдиэу адыгэ джы сыхъугъэба, — къылуагъ кIэлэцIыкIум.

Ю. СтIашъур США-м къызекIыжыым ыуж адыгэ шъуашэхэм, тхыпхъэхэм яшIын нахъ игъэ-кIотыгъэу фежыагъ.



дельер къодыеп, лъэпкъэу зыщышым, республикэу зыщыпсэурэм ыгу къафытео. «Патриот-интернационалист» зыфалорэм фэд. Мамырыгъэм игъэпытэн гукIи, псэкли фэлажъэу тэлътэ. 1995-рэ илъэсым «ТекIоныгъ» ылоу адыгэ шъошэ плъыжэ дахэ ышыгъ. Iэгъуапэхэм узяплъыкIэ, шъуашэр зыщыгъ хульфыгъэр быбыщтым фэдэу къэлъагъо.



Зэхъоклыныгъэхэм ащагъэгозагъэх

ПенсиехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыIэм щылэ мазэм и 28-м пресс-конференцие щызэхашэгъагъ. Ащ хэлэжыагъэх ПенсионехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыIэм ипащэ игуадзэу Мамый Римэ, отделхэм япащэхэу Браукъ Маринэрэ ХьацIыкIу Маринэрэ. ЗэIукIэ-гъур кызыIуихыгъ ыкIи зеришагъ Мамый Римэ.

Пресс-конференцием хэлэжыагъэхэр тегушIагъэх федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ акт зырызхэм яположениехэр кыгъэуцугъэнхэм, Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ акт зырызхэм зэхъоклыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм ыкIи страховой пенсионерэ зэмыхъокIэу гъэпсыгъэ тынэу ащ игъусэмрэ, социальнэ пенсиехэм къазэрахъошт шIыкIэм нэшанэу илэхэм яхыIлагъ» зыфилоу номерэу 385-ФЗ зытэтэу кыдэкIыгъэр гъэцэкIэжыгъэ зэрэхъурэм.

ЗыцIэ къетогъэ хэбзэгъэуцугъэм ыгъэнэфэрэ шэпхъэ шхъалэхэм Мамый Римэ къатегушIагъ. Апэу ар къащыуцугъ республикэм ис пенсионерхэм япчъагъэ зэхъоклыныгъэу фэхъугъэм, гурыт пенсиер зынэсыгъэм, нэмыкIэхми. Гушылэм пае, 2016-рэ ильэсым ищылэ мазэ и 1-м ехъулэу Адыгеим щыщхэу ПенсионехэмкIэ фондым ыльэныкIэ икIызэ пенсиерэ социальнэ ахъцэ тынрэ зэратыхэрэм япчъагъэ мини 125-м

нэсыштыгъ. ЗэкIэ республикэм щыпсэхурэм япчъагъэ ебгъапшэмэ, ахэр процент 27,8-рэ мэхъух. 2016-рэ ильэсым имэзэе мазэ къэс аратырэ ахъцэ зэтыгъор (ЕДВ-р) проценти 7-кIэ нахъыбэ хъушт. Ащ дыкIыгъоу социальнэ фэло-фэшIэ купым уасэу илэми хэхъошт, индексацияе зашIырэ ужым ар сомэ 995-рэ чапыч 23-м нэсышт. Джыри зэ журналистхэм агу кыгъэкIыжыгъ 2016-рэ ильэсым имэзае и 1-м зипенсие кыыхъагъэхэм лоф зышIэрэ пенсионерхэр зэрахэмыфагъэхэр, мэлъыфэгъум и 1-м социальнэ пенсиехэм къазэрахэхъоштыр, пенсионерыр анахэ амал цыIыкIум тетэу зэрэпсэун ыльэ-кIышт ахъцэ анахэ макIэу республикэм шагъэнэфагъэм зэкIэ фэдэу кыIэклахъэрэр зылымылэсырэ пенсионерхэм федеральнэ социальнэ ахъцэ тын хэгъэхъожь къаратынэу зэрэщытыр, индексацием епхыгъэ къэлъытэн лофшIэнхэр зэрагъэцэклагъэхэр ыкIи ипIалъэм ехъулэу цыIфхэм пенсиехэр алыгъэлэсыгъэнхэм фэшI ищы-

кIэгъэ тхыIхэр пенсиехэр алызыгъэлэсырэ къулыкъухэм игъом зэралэклагъэхъагъэхэр.

Ащ ыуж отделхэм япащэхэу ыпшъэкIэ зыцIэ кыщетIуагъэхэм зыфэгъэзэгъэхэ лъэныкIэхэмкIэ зэхъоклыныгъэу щылэхэм журналистхэр ащагъэгозагъэх. Браукъ Маринэ кыIотагъ мэзаем и 1-м страховой пенсиехэр индексацияе зэралышIтхэм нэшанэу илэхэр. Ащ кызыерIуагъэмкIэ, 2016-рэ ильэсым мэзаем и 1-м страховой пенсионерэ зэмыхъокIэу гъэпсыгъэ ахъцэ тынэу ащ игъусэхэмрэ проценти 4 къахэхъошт. ЗэмыхъокIэу гъэпсыгъэ ахъцэ тынэу страховой пенсием игъусэр сомэ 4558-рэ чапыч 93-м нэсышт, джащ фэдэу пенсие баллым уасэу илэр сомэ 74-рэ чапыч 27-м нэсыгъ. Къэралыгъо пенсие обеспечением тегъэпсыкIыгъэу, пенсие зыфагъэуцугъэхэмрэ социальнэ пенсие зэратыхэрэмрэ, лоф зэралэрэм е зэрамышIэрэм емылIытыгъэу, япенсиехэм мэлъыфэгъум и 1-м проценти 4 къахэхъошт.

Мэзаем и 1-м зипенсие кыыхъагъэхэр 2015-рэ ильэсым иIоныгъо и 30-м ехъулэу лоф зымышIэкIэ тхыгъагъэхэр ары. Ау, 2015-рэ ильэсым ичъэпыогъу и 1-м кышIуIагъэу, 2016-рэ ильэсым игъэтхэпэ и 31-м нэсырэ пIалъэм пенсионерым лоф ымышIэжыштыгъэмэ, лъэлу тхыI ари-тызэ нэмыкI статус илэ зэрэ-



хъугъэр алыгъэлэсын ыльэ-кIышт ыкIи илэлу тхыI зыхэлплэхэрэ ужым зипенсие индексацияе ашыгъэ купым хэгъэхъажын алыэкIышт. Ау мы ильэсым иятлонэрэ кIэлъэныкIэу цыIфхэм лофшIэн язытыхэрэм мазэ къэс атырэ отчетыр кызыеркIэ шIыкIэм тетэу гъэпсыгъэщтышъ, ыпшъэкIэ зыцIэ кыщетIуагъэм фэдэхэу лоф зымышIэжыхэрэм лъэлу тхыI ПенсионехэмкIэ фондым ратынэу ищыкIэгъэжыштыт.

Мы мылIкум ехыIлэгъэ зэхъоклыныгъэхэм къатегушIлэзэ ХьацIыкIу Маринэ кызыерIуагъэмкIэ, а программэм пIалъэу илэр джыри ильэситIу-кIэ нахъыбэ зэралыгъэр агу кыгъэкIыжыгъ. Ау ащ илэмылIу зэмыхъоклыгъэу къэнэжыгъ. Мы мылIкум ехыIлэгъэ зэхъоклыныгъэ шхъалэ хъугъэ кIэлэцIыкIу сэкъатхэм ящыкIэгъэ товархэм ыкIи обществэм ищыIагъэ хэгъэгозэжыгъэнхэм фэшI зыщыкIэрэ фэло-фашIэхэм ауасэхэм ны мылIкур апэлуагъэхъан

алыэкIынэу зэрагъэнэфагъэр. Джащ фэдэу ны мылIкум щыщ зэтыгъо сомэ мин 20 къалыхыгъэным ифитыныгъэу сертификат зэратыгъэхэм ялагъэр зэрэщытыгъэу къэнэжыгъ. А шIыкIэр гъэфедэ-гъэным фэшI 2016-рэ ильэсым игъэтхэпэ и 31-м нахъ класэ мыхъугъэу лъэлу тхыI цыI-фым аритын фае. А зэтыгъо ахъцэ тынр цыIфым сьд фэдэ лофыгъуи пэлуигъэхъан ыльэкIышт.

Пресс-конференцием икIэ-ухым журналистхэм яупчIэхэм джэуапхэр къаратыжыгъэх. Ащ нэмыкIэу, пенсиехэм яхыIлэгъэ зэхъоклыныгъэхэр цыIфжыгъэхэм алыгъэлэсыгъэнхэм чанэу зэрэхэлажыхэрэм фэшI зэрэфэрэзэр кызыIотыкIырэ письмэу ПенсионехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щыIэм ипащэу Къулэ Аскэрбий зыкIэтхэжыгъэр журналист заулэмэ, мы тхыгъэм иавтори зэрэхэтэу, Мамый Римэ аритыжыгъ.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Ильэс 70-рэ текIыжыгъэу

Хэгъэгъу ззошхор зэуцужым ащ хэлэжыгъэ къэралыгъохэм зэдашIыгъэгъэ ззэгъыныгъэм тетэу ыкIи зэрарэу къафихыгъэм елытыгъэу Германием ахэр къафипшыныжыныхэу ззэгъыгъагъэх.

ЗэкIэм апэу СССР-м, етIанэ Грециемрэ Израильрэ шхъухъашагъэу арихыгъэр ыпшыныжыныгъэу щытыгъ. Ащыгъум тыхэгъэгъу чIэнагъэу ышIыгъэхэм ачIыплэклэ заводхэр, мэшIоку гъогухэм ащызеклорэ вагонхэр, электростанциехэр, былымхэр, лэжыгъэхэр ыкIи нэмыкI шхыныгъохэр Германием кырашIыгъагъэх.

Джы нэмыцхэм компенсацияе кызыфашIыхэрэр концлагерьхэм адэсыгъэ цыIфхэр ары. Мы лофыгъор Урысыемрэ Германиемрэ 2001-рэ ильэсым кызыалэтым ыуж, лагерьхэм адагъэсыгъэ нэбгырэ мин 330-мэ доллар мини 7,5-рэ зырыз къаратыжыгъагъ. НэмыкI чыIплэ дэйхэу концлагерьхэм афагъэдагъэхэм ащылагъэхэм доллар мини 3 зырыз къафарагъэхъыжыгъагъ, егъэзыгъэ лофкIэ нэмыцхэм япромышленнэ лофшIаплэхэм алуыгъэхэм доллар мини 2,1-рэ зырыз къаратыжыгъагъ. Гъэры ашыгъагъэхэр зэрэхъуштыгъэхэр миллиони 5-м ехъу. Мыгъэ Iоныгъом и 30-м нэс ахэм къафарагъэхъышт доллар миллиони 10-р Германием икъэралыгъо бюджет кыыхагъэ-кIышт.

Агу къэкIыжыгъэх

НэмыкI къэралыгъохэм афэдэу, Урысыем ицIыфхэу кынышхо зэрагъэлэгъугъэхэм афэпшынежыныхэ зэрэфаем фэгъэхыгъэ лофыгъохэр бэмышIэу нэмыц хэгъэгъум ифракцияе зэфэшъхъафичымэ къалэтыгъагъ. Ахэм адезымыгъаштэхэрэр щылагъэхэм, залэжагъ. Ар кызыхэкIыгъэри гъэнэфэгъагъэ. Германиер зэрэщытэу зезыщэрэ бзылIыгъэ пхъашэу Ангела Меркель те-

кIоныгъэр кызыдагыгъэр ильэс 70-рэ зэрэхъурэр Москва щыхагъэунэфыкIы зэхъум, къэралыгъо пащэхэм ахэмытыгъэм жьоныгуаклэм и 10-м советскэ зэолIэу зыцIэ амышIэрэм исаугъэт кыгъэгъэ Iэрам тырилхъэгъагъ.

Ащ нэмыкIэу, Германием ипрезидентэу Иоахим Гаук урыс гъэрхэр зыдэсыгъэ концлагерьхэм ащыщ щызэхашэгъэ митингым мыщ фэдэ гушIлэхэр кышIылогъагъэх: «Мы лагерым гъэр мин 300 фэдиз дэсыгъ, ащ щыщэу мин 65-р дэлIыхагъ. Анахъэу кын зэрагъэлэгъугъэхэр СССР-м щыщ цыIфхэр ары. Нацистхэм кырагъэжыгъагъэр идеологическэ зау, ахэм пшъэрылI шхъалэу ялагъэр цыIфхэр агъэ-кIодынхэр ары.

«Зеленые» зыфалорэ партием ипащэ, гужъагъэхэм, советскэ цыIфхэм хъаклэ-къокIагъэкIэ зэрадэзекIуагъэхэм еуцолэжыныгъэм игъо кызыерсыгъэр кыIуагъ. «Ащ фэдэ лъэбэкъу тшIымэ, ащ Урысыемрэ Германиемрэ ащыпсэурэ цыIфжыгъэхэм агухэр ыгъэшъэбэщтых, нахъ зэфэшагъэ хъуштых», — кыыхыгъэщыгъ ащ.

Мы лофыгъом къэралыгъохэм язэфыштыкIэхэр нахъ дэй кызыерэхъугъэхэр кышIыдэплъытэнэуи щыт. Урысыем язэрар кырагъэкIымы, зымы ыгъэпынэу фаеп.

2004-рэ ильэсым кыщегъэжыагъэу зызыушъэфыштыгъэ пащэхэм советскэ цыIфхэм чIэнагъэу арагъэшIыгъэр ахъцэкIэ къафапшыныжыныгъэу джы зэдаштагъ.

Бэмэ къалукIэщта?

Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыгъэу цыIфхэу псаоу къэнагъэхэм аныбжэ ильэс 90-м ехъугъ. Концлагерьхэм адэсыгъэхэри джащ фэдэх. Ахэм доллар мини 2,5-рэ зырыз къаритыжыныгъэу Германиер фэхъазыр. ШIэгъэн фаехэм апылI тхыIхэр зэкIэ къарагъэхъыгъагъэх. Джы Урысыем ыльэныкIэу лофыр Iэздэлэл амышIэу зэшлуахыныр ары къэнагъэр.

ЦыIфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэмкIэ чыIплэ къулыкъухэм тхыIхэр къалэклагъэхэгъагъэх. Джырэ лъэхъаным концлагерьхэм адэсыгъэ цыIфхэр Адыгеим кышIыхагъэщых. Зыныбжэ хэклотагъэхэм амал зэрэмыIэм пае ялахыIхэр лофым ыуж ихъанхэу къяджэх.

Социальнэ лофышIэхэр ахэм Iэпылэгъу афэхъуштых. Документхэу арагъэхъыштыхэр, ахэм якопиехэр зыдарагъэхъыштыхэр къаралощтых. Ежы-ежырэу Германием тхэ зышIоигъохэм яписъмэхэр зыдагъэхъыштыр: ДГЗ-Ринг12, 13086 Берлин, Германия. ТхыIхэр Iоныгъом и 30-м нэс алуIлэнхэ фае.

Джыри шъуналэ тешъудзэмэ тшIоигъу гъэшIожыпкIэ ахъщэр кызыэратыштыхэр заор оклофэкIэ концлагерьхэм пIэлъэ зэфэшъхъафхэм адэсыгъэхэр арэу зэрэщытыр. Ахэм ахалытэхэрэп советскэ зэолIхэу нэмыцхэм агохъэгъагъэхэр, гестапом, СД-м, СС-м ыкIи СА-м ахэхъэгъагъэхэр.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.



Чыгум ылэ хэльэу кыыхыгъ

Хэти ицлыкүгъом кызыдештэ Иофшэнхэм ащыцэу кыыхыщтыр. Сэ сшъхэкIэ насыныгъэу сэлъытэ чыгулэжъ чан кыуаIоныр. Непэ нэлуасэ шъузыфэсшлыщтыр кыгъэшIагъэм чыгум зы- IэшъхытIу хэльэу, зыщытху аIоу кызыыхыгъэ лэжэкIошхоу Дыху Казбек ары.



Шъофым тракторхэу щыжъохэрэр, фэшъхэу губгъо Иофшэнхэр зэралэрэр Казбек ицлыкүгъом бэрэ ылэгуштыгъэ. Тракторхэм алъыплъэныр икIэсагъ. Ар зыгъэлорышлэшурэм нахъ лIыхужъ щымыIэу кышIошлыщтыгъэ. Нахъ псын-кIэу зыкыIэтынышъ, ыгу рыхырэ тракторист сэнэхъатыр ылэ кыыригъэхъаным кIэхъопсыщтыгъэ. Янэ-ятэхэм ашлу-мыушъэфэу ар бэрэ арилоштыгъэ.

— А сикIал, ар сэнэхъат дэгъу, ау псынIагъоп урылэжъэныр. КIымафи гъэмафи уимылэу жъырытэджэу ущытын, техникэр кыкыутагъэми псын-кIэ дэдэу зэтэбгъэпсыхъажьын плъэкIын фэе, — кыралощтыгъэ кIалэм янэ-ятэхэм. Ащ фэдэ гушылэхэр ыгукIэ ыштагъэхэу, ыгу пытэу риубытагъэхэу щытыгъ. Еджаплэм кызыерикIыжыгъэм тетэу бэрэ трактор бригадэм чъэщтыгъэ ыкIи ащ шашIэрэмэ ямызэщэу яплъыщтыгъэ. Загъорэ зыгорэм итрак-

тор зыдытыригъэтIысхэу тIэ-кIурэ кызыдырищэкIэу кы-хэрэки, насыпышIо хъугъэу, ыгу ошъогум нэсэу зилэтэу кы-щыхъуштыгъ. Ыныбжъ илъэс 12 зэхъум, ишъыпкъэу тыриуы-тагъ джащ шуимыгъэкIыжъэу ыгу илъыгъэ тракторист сэнэхъатыр кызылэкIыгъэхъанэу. Класситф нахъ кымыуухыгъэми, ашIомыкIыхэ зэхъум, бригадэу зыдэкIуагъэм аштагъ.

Дыху Казбек кызыерыхъухагъэр унэгъо Iужбоу кыуаджэу Пчыхъалыкыуае дэсхэм ащыщыгъ. Ятэу Якыубэ иунагъо нэбгырибл исыгъ. Нахыжъыгъэр Андзаур, ащ кыкIэлъы-кIощтыгъэхэу Хъазрэт, Абубэчыр, Къадырбэч, Казбек. Хэгъэгу зэошхор кызыежъэм апэу ащ имашIо хэхъагъэмэ ащыщыгъ Хъазрэт. Ихэгъэгу класэ фэзаозэ, пый мэхъаджэм ар Iэклэ-кIодагъ. Адрэхэр унэм кына-гъэх. Заом щызэуагъэхэм афэдэу ахэр тылым щылэу лэжъа-гъэх. ТидзэкIолIхэм ашхыщт лэжыгъэр кыагъэкIыгъ, завод-

хэм ачIэтхэу Иоф ашIагъ. Андзаур кыалэу Краснодар дэт заводэу заом ищыкIагъэхэр кызышIырэм, Абубэчыр, Къадырбэч, Казбек колхозэу «Путь Ильича» зыфилорэм щылэжъагъэх. Зыр тракторым те-сыгъ, адрэхэр колхозым ибы-лымэхъуагъэх. Казбек трактор бригадэм зыIохъэм ныбжыкIэ дэдагъ. Тракторым изакъоу те-тIысхъанэу щытыгъэп. Илъэ-ситIум къехъу прицепщикэу бригадэм щылэжъагъ. А илъэс-хэм бригадэм тет техникэм, ащ пышIэгъэщт Iэмэ-псымэхэм нэлуасэ афэхъугъ. Загъори тракторист анахыжъхэм ягъу-сэу губгъом адихъэщтыгъ, цы-хэ кыфахIэу тракторым ты-рагъэтIысхъэуи бэрэ кыхэ-кIыщтыгъ. Дзэм кыулыкыу щы-хыным иуахътэ кызыссым, ащ кIуагъэ. Илъэсищэ Германием дзэ кыулыкыур щыхыгъ. Нэ-

ужым, ичылэ гупсэ кызыекIо-жым, бэрэ щымысэу Иофшэн пидзэжыгъ. Техникэ кIочIэшхом ишъэфхэр ылэ нахъ кыыригъэ-хъанхэу Ханскэм дэт училы-щым чIэхъэ. Ар дэгъу дэдэкIэ кылухи, колхозэу «Путь Ильи-чам» кызыекIо-жым, трактор кыутагъэу щыт горэ кыыратыгъ. Ар зэтыригъэпсыхъажьы, сьд фэдэ Иофшэн фагъэзагъэми зэригъэшъуашэу ыгъэцакIэу ри-гъэжъагъ. ЗыкыIыгу нахыжъ-хэм ядэлэуэ, шъхэаIафэ афи-шызэ ахэр ищысэтэхыплэхэу Иоф адишIагъ. Сьд Иоф ышIа-гъэки тхъаусыхэу е кыыхы-гъэ сэнэхъатымкIэ кIэгъожьы-гъэу кыыхэкIыгъэп. Илъэс Iо-кIитIум къехъу колхоз ыкIи совхоз губгъом щылэжъагъ. Техникэу зэрымылэжъагъэ щы-лэп Iломи ухэукоштэп. Трак-торым нэмыкIэу комбайнэм тесэу лэжыгъэ тонн пчъагъэ ежъ Иоф зышIышIэрэ совхозым имызакъоу гъунэгъуми афы-луихыжыгъ.

— Сэ сшIэрэр зы, — еIо Казбек. — Чыгулэжъ чан ухуным пае бэп ищыкIагъэр, чыгур шлу плъэгъун, ащ плэ екIун фэе. Угу етыгъэу Иоф пшIэмэ, ежъыри кыотэжыщт. Казбек зыфилорэр шъыпкъэ. Сьд фэдэ сэнэхъати угу емы-кIоу, ар шлу умылэгъоу Иоф рыпшIэн плъэкIыщтэп, ащ шъы-пкъэныгъэ фыуилэн фэе. Ар дэгъоу кыуушыхъатыгъ Казбек ИофшIэаIагъэм. Сьдэу лэжъэ-кIо Iэпшъэ шIагъоха илъэс Iо-кIитIум ащ Иоф зэришIагъэ-хэр. ЫлэшъхытIукIэ фышъхэ лэжыгъэми, тыгъэгъазэми, нат-рыфми, коцми, хъэми тонн тхъапш шъулуа ахэм кыалэклэ-

кыгъэр? Казбек зыщытхъу-жырэ цыфхэм ащыщэп. Лэ-жъэаIо хъалэл, Тхъэм хыеу кыыгъэхъугъэмэ ащыщ, гу-пцIан, шъыпкъэныгъэ зилэ лэ-жъаIу.

Дыху Казбек ыныбжъ зе-къум пенсием кIуагъэ. Ау пен-сием сыкIуагъэшъ сиIофшIэн ащ щысыухыгъ ыIоу тIысыжъы-гъэп, илъэс пчъагъэрэ совхо-зым ишIуагъэ ригъэкIыгъ.

— Илъэс пчъагъэрэ сызы-щылэжъэгъэ совхозым непэ сыхэмытыжъэу зыспытэжъы-рэп. Ащыгъум пкIэнчъэба сшIа-гъэр? СэлъэкIыфэ сшIуагъэ язгъэкIыщт, — еIо лэжъэаIо хъалэлым.

Казбек ищытхъу фэшъхэу кыуаджэм щызэхэпхыщтэп, агъа-шIо, алъытэ. Шъыпкъэ, ипса-уныгъэ кызызчыкыуагъ, ау ыгу кIодырэп. Непэ Иоф зыдишIа-гъэхэм бэрэ ахэхъан ыльэкIы-рэп, ау щыгъупшэхэрэп, бэрэ ягугъу ешIы.

ЛэжъэаIо чаным илъэс пчъа-гъэрэ хъалэлэу Иоф зэришIа-гъэм кыкIаIаIоу, къэралыгъом шлухъафтын лъапIэхэу пшIы пчъагъэ кыыритыгъ.

Казбек бын-унэгъо дахэ иI. Нэбгыритф ыплугъ, ылэжыгъ, ригъэджагъэх. Непэ ахэм ашъхэ алыгъыжъын алъэ-кIынэу амал яI, мэлэжъэх, мэлсэху.

Илъэс Iо-кIитIо чыгум епхы-гъэу лэжъагъэм ифэшъуаш ищытхъу Iлоныр, ар ылашъхэ-кIэ кылэжыгъэу щыт. Пса-уныгъэ пытэрэ щылэклэ дахэрэ иIэу, илъфыгъэхэм ашъхэагъ бэрэ итынэу, адатхэзэ щы-лэнэу тыфэлъало.

ЩЫПЭНЫГЪЭМ КЫХЭХЫГЪЭ КЪЭБАРХЭР

Хъарунэ зэрелэзагъэхэр

Цыфым уз иIэмэ апэу зэуа-лэрэр врачхэр ары. Тхъэм ыуж ахэр ары узыр зыгъэласэрэр. Хъарунэ бэрэ мэсымаджэ. Ау сымэджэщым пфэкIоштэп. Узыр кыегуаоми, ещылэ. Сьд ышхы-гъэми хэхъорэп. Сымэджэщым бэрэ кIорэпышъ, хъатэу кы-пылхэп. Сыда ауштэу зыкы-щытыр зылонхэр кыкыуныкIи хъун, ау ар ащ фэдизэу бгъэ-шIэгъонэу щытэп. ЕгъашIэм умылэгуыгъэу уапэкIэ кыкIы-мэ угу егъун зыфалорэм фэд, ынэ шлуцIэхэр икIодэжыгъэ-хэу, ынапцэхэм ерагъэу кыа-хэщыжыых. Пынтфэу ылэхэм ахэлхэр кэплъытэным фэдэу кыыхэщых, кыIорэр Iуошлы-кIы кыодый. Узыри тхъагъэп-цыIба, анахъ кыбыным ари ешэ.

Хъарунэ чэщым сыхъатыр щыхэм адэжъ Иоф дэи кы-хъугъ. Ишъхэгуысэу Хъаджэт щтэм хэтэу кызыщыхъушъути, остыгъэр хигъэнагъ. Ишъхэ-гуысэ Иоф изытет ешIэти, апэрэ уц Iэзэгъоу щылэр ритыгъ. Хъа-рунэ кыаши шIэжы илэжъэп. Хъаджэт щтэжыгъэу джэхэщы гузэгум кыечыхъэшъ ит. Теле-

фон щылэмэ Иофа, чэщныкыу, мэгуIэ. Ишъхэгуысэ кыырини, ягъунэгъухэм адэжъ кыкIуагъ. Ягъунэгъу кIалэу Ахъмэт унэм кыкIыгъ. Хъарунэ Иоф дэи кызыерэхъугъэр рилуагъ, кIалэр кызыерикIыгъэм лъыпытэу Хъа-джэт ыуж кыихы кыидэкIуагъ. Хъарунэ жьы пси кыыщэжы-рэп, пкIантIэр ынатIэ кыечъэ-хы. Загъорэ ынэ кIосэжыгъэ-хэр кызыекIэхых, етIанэ ына-плэхэр кышлуефэхых. КIалэу кыкIуагъэри мэгуIэ, икIэджыбэ илэбэжы, зы уц горэ кыыри-хи, «мыр кыпшъхъапэщт» ылуи ригъэшъуагъ. Такыкъ заулэ тешIагъэу Хъарунэ ынаплэ кы-зэкIихыгъ, ау ыпашъхэ ит-хэр пщагъом хэтым фэдэу кы-лэгуых, IупшIыкI кыодыеу кы-луагъ: «Тыдэ сыщыIа? Сьд врача сашъхъагъ итхэр?» Хъа-зырэу нэфынэ кыэхъуштыгъ.

Пчэдыжъым сымэджэщым нигъэсынэу ылуи, ягъунэгъу кIалэр унэм икIыжыгъ. Зэ-рилуагъэу, пчэдыжъым има-шинэ псынIэкIэ сымэджэщым ышагъ. Ябгъонэрэ палатэу нэ-бгыритIу зэрылтым рагъэгъоль-хъагъ, ежъ тIэклукIэ нахыжъых илъхэр. Илъэс 75-м унэсыгъэ хъумэ макIа узэу кыежъэрэр. Палатэм кыихагъ халат фыжъ зыщыгъ врачыр. Анахъэу зы-

гъэгумэкIыхэрэмкIэ зэкIэми кыаупчыгъ. ЕтIанэ Хъарунэ зы-хэлъ пIэм кыкIуалли кыедэ-лугъ. Нэужым медсестра ныб-жыкIэ горэм уцхэр кыфифы-хыгъ, укол кышIыгъ, капель-ницэ кыыхагъэуцуагъ. Хъа-рунэ лIэу кыидилхэм кыра-луагъ: «Пчэдыжъ кыыодэлугъэ врачым нахъ дэгъу мы сымэджэщым чIэтэп. Ащ ыцIэр Иван Никифорович. Джар кы-зыIоIазэкIэ, узхэр зэкIэ пчы-гъупшэжыщтых». Хэта нахъ дэгъум фэмыер, хъужыным кIэмыхъопсырэр? ЯтIонэрэ ма-фэм Хъарунэ отделением ипа-щэ дэжъ кIуи, врачэу Иван Никифоровичыр кыелазэ шIои-гъоу елъэлугъ. Ар бэрэ Хъа-рунэ кыепллыгъ.

— Дэгъуба тят, уфаемэ кыыIоIэзэнэу сшIын, — кы-рилугъ.

Хъарунэ лъэшэу гушлуагъэ, хъужыгъахэуи кышIошлыгъ, зэгъоуыгъ врачыр елъэгъуфэ, IокIафэ. ЯтIонэрэ мафэм па-латэм а врачыр кычIэхъагъ. УепллынIкIэ кIэлэ дэд. Хъа-рунэ икарточкэ кышти кы-зэпыригъазэу, зэригъээзэкIэу бэрэ ылыгъыгъ. ЕтIанэ «Док-тор, вы не беспокойтесь, по-рядок знаю» рилугъ. Iээгъу уцэу кыыратыгъэм инахыбэр

ежъ ыщэфыгъ. ТхъамэфитIоу сымэджэщым зычIэлъым Хъа-рунэ макIэп ахъщэу ыгъэкIо-дыгъэр. Умысымаджэмэ зэрэ-нахъ дэгъум егушысэзэ ядэжъ кыэкIо-жыгъ.

Уинасып ауштэу зэрэхъугъэр нахъ...

Хъанэшъу жьы зыкIэт лы-хэм ащыщ. Хэт сьд кыыри-луагъэми, уздакIорэм сыкыб-дэкIоштэп егъашIэми ылуагъэп. ГъэшIэгъонба, хэт тыдэ ежъа-гъэми гъусэ фэхъу. Ахъшам пчыхэ зэхэхъагъум дэжъ Хъа-пакъэ щагум кыидэкIыгъэу Хъанэшъу имашинэ псынIэ исэу урамым кыырычъэу ыльэ-гъугъ. Машинэр кыуцугъ.

— Сьд Хъэпакъ, ухъазы-ра? — кыунычIыгъ Хъанэшъу.

— Адэ сыхъатныкыом ехъу-гъэшъ сыоже, — лъэшэу Iугу-шIукIэу Хъэпакъэ пэгъокIыгъ, ащ лъыпытэу имашинэ зыри-дзагъ.

— ОшIа тыздэкIоштыр? — Хъэпакъэ Хъанэшъу кыунычIыгъ.

— Ащ укIэупчIэжынынэу щы-та? — джэуап кыыритыжыгъ адрэм.

Урамым тIэклурэ кыырычъа-гъэхэу, о кыаши хъугъэр, ма-шинэр кызытэуцуагъ. Бэрэ еIагъ, кыелэжыгъ Хъанэшъу, ау жьы хэмытыжъым фэдэу макIы лъакIы моторым кы-хэлукIыжырэп. Такыкъ заулэ тешIагъэу «сэри зыгорэм сы-кыелэщт», — ылуи Хъэпакъэ гъучIыч горэм зынэсым ма-шинэр кызыэхани, скоростым дэмыхыгъэу щытыти ежъагъ. Машинэм исыгъэ Хъанэшъу зэлэщтырэ ышIэщтырэ ымы-шIэу гъогунапцэм Iут дэшхо чыгышхом еуи, Iугъор кы-хыригъэхэу кызытэуцуагъ. Хъа-нэшъу зыгорэм еутэки, ынатIэ уIэгъэ плыжъ кIыхъэ тельэу кыэкIо-жыгъ. Унэм кызыери-хъажыгъэм лъыпытэу Хъа-нэшъу ишъуэ Щэрифэ кыуны-чIыгъ.

— Сьд IупшIэгъала унатIэ тельыр?

— IупшIэгъалэп ар, лъы. МашинэмкIэ чыгым сызэом, сшъхэ Iаеу рулым еутэкIыгъ.

— Уинасып ауштэу зэрэ-хъугъэр нахъ...

ХЪОДЭ Сэфэр.
Къуаджэу Хъэлъэкъуай.

ТКЪОШ РЕСПУБЛИКЭХЭМ

Нахъ зэгурьлуагъэх

Гъэмафэм кыщегъэжъагъэу бзылфыгъэхэр зычIэс хъапсэу республикэм итым «Цыфхэм зызшызэблахъужырэ Гупч» зы-филорэ моделыр щауплэаIу.

Ар зэратекIырэр джынэс цыф куп пэлчъ зы офи-цер епхыгъэу ахэм алъы-плэщтыгъэмэ, джы учреж-дением икыулыкыу пстэу-

мэ яIофышIэхэр япхыгъэщтых.

Уахътэу текIыгъэм кызы-ригъэлъэгъуагъэмкIэ, бзылфы-гъэу хъапсым чIэхсэм яхэуко-ныгъэхэр кыагурыIо-жынынхэм-кIэ ыкIи гъогу занкIэ ахэр тешэжыгъэнхэмкIэ моделы-кIэм ишIуагъэ кыэкIо.

Джы подразделением зы специалист, психолог, Иофшэнэу агъэцакIэрэм лъыплъэрэ цы-фыр зэгъусэхэу афэсакых. Чэди мафи цыфхэм зэралпы-плэхэрэ камерэхэр япсэуплэ-хэм ачIэтых.

Зышъхэ фимытхэм языгъэ-

псэфыгъо уахътэ зэрафызэха-щэщтым, мэфэкIхэр зэрэагъэ-унафыкIыщтхэм нахъ алэаплъэх. Бзылфыгъэхэм язэфыщыты-кIэхэр кыэшъэбагъэхэу ыкIи нахъ кыэлэсагъэхэу алъытэ ахэм ахэт специалистхэм.

(Тикорр.).

Зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэнымклэ Адыгэ Республикэм икомиссиие иунашъу

Пэтху-лутхум, гриппым, пневмонием зыкызыщалэтырэ лъэханым Адыгэ Республикэм лфхьабзэу шы- зэрахьаштхэм яхьылагъ

Роспотребнадзорым Адыгэ Республикэмклэ и Гъэларышлэлэ кыгъэхьа- зырыгъэ къэбарэу пэтху-лутхум, грип- пыр, пневмонием кызызутэллагъэхэм япчъагъэ зызериушомбгъурэм фэгъэ- хьыгъэм, Адыгэ Республикэм псауны- гъэр къэухумэгъэнымклэ и Министер- ствэ кыгъэхьазырыгъэ къэбарэу пэт- ху-лутхум, пневмонием кызызыща- лэтырэ лъэханым лэзэлэ-профилак- тикэ учреждениехэм лфхьабзэу зэ- рахьэхэрэм афэгъэхьыгъэм, 2015 — 2016-рэ ильэсхэм профилактикэ лф- тхьабзэхэрэ зэрахьаштхэмклэ планхэм затегушылэ нэуж комиссием унашъо ышлыгъ:

Роспотребнадзорым Адыгэ Республикэмклэ и Гъэларышлэлэ кыгъэхьа- зырыгъэ къэбарэу пэтху-лутхум, грип- пыр, пневмонием кызызутэллагъэхэм япчъагъэ зызериушомбгъурэм фэгъэ- хьыгъэр, Адыгэ Республикэм псауны- гъэр къэухумэгъэнымклэ и Министер- ствэ кыгъэхьазырыгъэ къэбарэу пэт- ху-лутхум, пневмонием кызызыща- лэтырэ лъэханым лэзэлэ-профилак- тикэ учреждениехэм лфхьабзэу зэ- рахьэхэрэм афэгъэхьыгъэр, 2015 — 2016-рэ ильэсхэм профилактикэ лф- тхьабзэхэрэ зэрахьаштхэмклэ планхэр къыдэлъытэгъэнхэм, пэтху-лутхум, гриппым, пневмонием нахь лъэшэу зымыгъэушомбгъуэгъэным ыкли Адыгэ Республикэм исхэм зэпахырэ узхэр къымыгъэутэлэгъэным атегъэпсыхьа- гъэу:

1. Адыгэ Республикэм имуници- пальнэ образованиехэм япашэхэм игъо афэлъэгъуэгъэнэу:

1.1. Гриппымрэ нэмыклэ пэтху-лутху узхэмрэ къымыгъэутэлэгъэнхэм афэгъэ- хьыгъэ санитарнэ шапхъэхэм яя 9.7- рэ пункт, Урысые Федерацием икьэра- лыгъо санитар врач шъхьалэ иунашъоу «2015 — 2016-рэ ильэсхэм гриппым- рэ пэтху-лутхумрэ къымыгъэутэлэгъ- гъэнхэмклэ лфхьабзэу зэрахьаштхэм яхьылагъ» зыфилоу 2015-рэ ильэсым шышъхьалум и 20-м ышлыгъэу N 39-р зытетым ия 3-рэ пункт, селекторнэ зэлуклэгъум ипротоколэу «Гриппымрэ пэтху-лутхумрэ кызызутэлэгъэрэм, ащ фэдэ узхэм заушомбгъун зэрилъэгъ- кыштым Урысые Федерацием ишъо- лырхэр зэрэфэхьазырхэм яхьылагъ» зыфилоу 2016-рэ ильэсым шылэ ма- зэм и 19-м аштагъэу N 13-р зыте- тым ия 2.3-рэ пункт адистэу гъэсэ- ныгъэ языгъэгъотырэ клэлэцыкълэ уч- реждениехэм егъэджен лфыр къащы- зэтырагъэуцонэу, клэлэцыкълэ коллек- тивхэм цыфхэр жьугъэу зыхэлэжьэрэ культурэ, спорт лфхьабзэхэр нахь маклэу зэрахьанхэу.

1.2. 2015 — 2016-рэ ильэсхэм пэт- ху-лутхум, гриппым, пневмонием къа- мыгъэутэлэгъэнымклэ лфхьабзэу зэ- рахьаштхэм япланхэр зэрагъэцаклэрэм гъунэ лъафынэу.

1.3. Клымафэрэ лф ашлэнымклэ ящыклэгъэ амалхэр ялэнхэм, темпера- турэмклэ шапхъэу шылэхэр къыда- лытэнхэм, шагум дэтэу лф зышлэ- хэрэм зызагъэфэбэшт, зышышхэнхэ алъэкълэшт унэхэр ялэнхэм пае мылкъу къагъотынэу.

1.4. Клэлэцыкълэхэм гъэсэныгъэ язы- гъэгъотырэ учреждениехэм ящыклэгъэ оборудованием (термометрэхэм, бак- терициднэ остыгъэхэм, дезинфекцион- нэ амалхэм, къэбзэныгъэмклэ ыкли ашъхьэ къаухумэгъэнымклэ амал- хэм) икьэщэфын пэлухьашт мылкъу къыхагъэкълэнэу.

2. Зэхэщэн-правовой лъапсэу ялэм емылытыгъэу организациехэм япа- щэхэм:

2.1. Гриппымрэ пэтху-лутхумрэ за- щыухумэгъэнхэм пае аптечнэ учреж- дениехэм япашэхэм маскэхэмрэ лэзэ-

гъу уцхэмрэ икьоу шылэнхэм аналэ тырагъэтынэу.

2.2. Температурэмклэ шапхъэхэу шы- лэхэм адистэу клымафэрэ лфшлэнхэр зэхэщэнхэу, шагум лф цызышлэхэрэм зызагъэфэбэшт, зышышхэштхэ унэ- хэр къафэгъотыгъэнхэу. Гриппымрэ пэтху-лутхумрэ зыкымыштэным ыкли апэуцужьыгъэным атегъэпсыхьэгъэ лф- тхьабзэхэр зэхэщэнхэу.

2.3. Гриппымрэ пэтху-лутхумрэ цыфхэм къымыгъэутэлэгъэным иамалхэр (транспортыр дезинфекция шлыгъэныр, жьы къабзэ игъэхьэгъэныр, маскэхэр алулынхэр) цыфхэр зезыщэрэ транс- порт предприятиехэм япашэхэм зэ- рахьанхэу.

3. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухумэгъэнымклэ и Министерст- вэ мыщ фэдэ лъэныкъохэр къыди- лытэнхэу:

1. Вирусхэр къызымыгъэутэлэрэ лэ- зэгъу уцхэм (арбидол, рибавирин, та- мифлю, реленза, гриппферон, вифе- рон, реаферон, ингарон ыкли нэмыклэ- хэм), нэбгырэ пэпчъ ышъхьэ кызы- риухумэрэ дезинфекционнэ амалхэм язапас хагъэхонэу, медицинэ аппара- турэ гъэнэфагъэхэр, ИВЛ-ри пульсо- симетрэхэри ахэм зэрахэтэу, ялэнхэр.

3.2. Гриппымрэ пэтху-лутхумрэ кы- зэутэлэгъэрэм япчъагъэ хэхьон зэрилъэгъ- кыштым медицинэ организациехэр фэ- хьазырынхэу, стационархэр нэмыклэ лъэ- ныкъохэм афагъэзэн, гриппознэ отде- лениехэр кызызутэлэгъэрэ зэралъэгъыштыр, медицинэ лфшлэхэм япчъагъэ хэгъэ- хьогъэн фаеу хъун зэрилъэгъыштыр.

3.3. Унэшъо гъэнэфагъэ ашлыфэ нэс планым хэт сымаджэхэр стационар лэзэлэ-профилактикэ учреждениехэм амыштэнхэр.

3.4. Медицинэ лэпылэгъу тэрэз ягъэ- гъотыгъэным пае Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухумэгъэнымклэ икьэ- ралыгъо бюджет учреждениеу «Мые- кьопэ кьэлэ клиникэ сымэджэщым» итерапевтическэ корпус джыри лэ- клорхэр члэгъэуцогъэнхэу ыкли ар пуль- монологическэ отделением хэгъэхьэ- гъэнэу.

3.5. Гриппымрэ пэтху-лутхумрэ зы- кызыщалэтырэ лъэханым поликли- никэ отделениехэм тхьаумэфэ мафэ- хэм сыхьатыр 15.00-м нэс дежурнэ врачхэм лф ашлэнэу; медицинэ лф- фышлэхэр отпускым къыдащыжынхэу.

3.6. Гриппым, пэтху-лутхум, пневмо- ниер кызызутэлэгъэхэм ялэзэгъэным иамал пстэури зехьэгъэнэу.

3.7. Апшъэрэ, гурыт гъэсэныгъэ язы- гъэгъотырэ медицинэ учреждениехэр къэзыухьэхэр сымаджэхэм къаде- клорхэу ыкли медицинэ лэпылэгъу псынклэм ибригадэ тедзэхэм ахэтын- хэу кьегъэблэгъэгъэнхэу.

3.8. Гриппымрэ ащ ехьыщыр узхэм- рэ арылыкълыхэр къызыхэкълыгъэр зэ- гъэшлэгъэныр, ахэм ябиоматериалхэм лабораторнэ вирусологическэ уплъэ- клунхэр яшыллэгъэнхэр.

3.9. Лъэрымыхьэхэр шлокл имылэу Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэ- ухумэгъэнымклэ икьэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ клини- кэ сымэджэщымрэ» Адыгэ Республи- кэм псауныгъэр къэухумэгъэнымклэ икьэралыгъо бюджет учреждениеу «Мые- кьопэ кьэлэ клиникэ сымэджэщым- рэ» ачлагъэгъолъхьанхэу.

3.10. Зэпахырэ узэу къаутэллагъэр зыфэдэр гъэунафыгъэным тегъэпсы- хьагъэу лфэу ашлэрэ агъэлъэшынуу. Гриппым, пэтху-лутхум, пневмонием ыгъэушомбгъуэгъэным ябиоматериал аштэ- нэу, уз хьылъэхэр кызызутэлэгъэнхэм ишынагъо зышъхьаштыр (клэлэцы- клухэр, лъэрымыхьэхэр, шъоушыгъу, гу- лъынтфэ узхэм ыкли нэмыклэхэм агъэ- гъмэкълэхэр) лабораторнэу ауплъэкълун- хэу; коллективхэм, лэзэлэ-профилактикэ учреждениехэм ястационархэри ахэм зэрахэтхэу, жьугъэу ащысымаджэхэу загъэунафыклэ.

3.11. Зэпахырэ узхэм апэуцужьы- гъэнымклэ медицинэ организациехэм лфхьабзэу ащызэрахьэхэрэр нахь агъэлъэшынуу (маскэхэр, дезинфек- ционнэ амалхэр агъэфедэнхэу, меди- цинэм илфшлэхэм гриппыр къаы- гъэутэлэгъэным иамалхэр псынклэу зэ- рахьанэу, сымаджэхэм къалыкълэхэрэр стационархэм ачламыгъэхьанхэу, пэтху- лутхум кызызутэллагъэхэмрэ нэмыклэ сымаджэхэмрэ пчъэ зэфэшъхьафхэм- клэ амбулаторнэ-поликлиникэ учреж- дениехэм ачлагъэхьанхэу ыкли нэмыклэ амалхэм яусэнхэу).

3.12. Пэтху-лутхум, гриппыр, пнев- монием кызызутэлэгъэ чыплэхэм шэпхъэ методическэ документхэм адис- тэу зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэ- ным тегъэпсыхьэгъэ лфхьабзэхэр игъом ащызэрахьанхэу.

3.13. Гриппыр, пэтху-лутхум цыфхэм жьугъэу кызызутэллагъэмклэ, пневмо- ние кызызутэхэр кызызэрахьэгъэщы- гъэмклэ псауныгъэм икьэухумэнклэ федеральнэ бюджет учреждениеу «Ги- гиенэмрэ эпидемиологиимрэкълэ Гупчэу Адыгэ Республикэм шылэм» игъом макъэ рагъэлунэу, коллективхэм ахэт клэлэцыкълухэм анахьэу аналэ атыра- гъэтынэу.

3.14. Гриппыр, пэтху-лутхум, пнев- монием кызызутэхэр кызызыхагъэщы- хэкълэ, медицинэ лфшлэхэр зэрэзеклон фаехэм афэгъэхьыгъэ семинархэр зэ- хэщэнхэу.

3.15. Гриппымрэ пэтху-лутхумрэ къаымыгъэутэлэгъэнхэмклэ зызэраухь- мэн фэе шыклэхэм афэгъэхьыгъэ къэ- бархэр ренэу къэбарлыгъэлэс амал- хэмрэ официалнэ сайтхэмрэ къара- гъэхьанхэу.

3.16. Жьы къэщаплэхэм къаутэлэрэ узхэм, пневмонием ахэм зэрахэтэу, апкь кыкълыкълэ зидунай зыхьожьыхэ- рэм япчъагъэ нахь маклэ шлыгъэным тегъэпсыхьагъэу пневмококковэ вак- цинэ кызызэрагъэщыт ахьэ джыри къыхигъэкълэнэу финансхэмклэ Минис- терствэм зыфигъэзэнэу.

4. Адыгэ Республикэм гъэсэны- гъэмрэ шлэныгъэмрэкълэ и Минис- терствэ:

4.1. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ клэлэ- цыкълэ учреждениехэм ящыклэгъэ обо- рудованиер (термометрэхэр, бактери- циднэ остыгъэхэр, дезинфекционнэ, зызэраухьумэрэ амалхэр) зэралэкла- гъахьэхэрэм гъунэ лъыфынэу.

4.2. Зэхэубытэгъэ гъэсэныгъэ зы- щарагъэгъотырэ клэлэцыкълэ учрежде- ниехэм клэлэегъаджэхэр, санитар по- стхэр, ны-тыхэм ащыщхэр зыхэхьэрэ комитетым хэтхэр кызыдырагъалэхэзэ, гриппыр, пэтху-лутхум кызызутэллагъэхэр икьоу къыхагъэщынхэу.

4.3. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ клэлэ- цыкълэ учреждениехэм яунэхэм тем- пературэ гъэнэфагъэ арытынэу, зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэнымклэ шапхъэу шылэхэр къыдалытэнхэу.

4.4. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ клэлэ- цыкълэ учреждениехэм клэлэцыкълэ пчъагъэу къаылауалэрэ мафэ къэс ауплъэкълунэу ыкли ахэр кызыкълэмы- кълагъэхэр зэрагъэшлэнэу.

4.5. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ клэлэ- цыкълэ учреждениехэм пэтху-лут- хумрэ гриппымрэ кызызутэллагъэхэу къащыхагъэщыгъэ пчъагъэм ехьыллэгъэ къэбархэр мафэ къэс псауныгъэр къэ- ухумэгъэнымклэ федеральнэ бюджет учреждениеу «Гигиенэмрэ эпидемио- логиимрэкълэ Гупчэу Адыгэ Республи- кэм шылэм» лэклагъэхьанхэу.

4.6. Гриппыр, пэтху-лутхум кызы- зутэллагъэхэр гъэсэныгъэ языгъэгъоти- рэ клэлэцыкълэ учреждениехэм къа- зыщыхагъэщхэкълэ, гриппымрэ нэмыклэ пэтху-лутху узхэмрэ къаымыгъэутэ- лэгъэнхэмклэ санитар шапхъэу шылэ- хэм адистэу ищыклэгъэ лфхьабзэхэр зэрихьанхэу.

4.7. Гриппымрэ пэтху-лутхумрэ жьу- гъэу къаутэллагъэу кызызыхагъэщыклэ,

Роспотребнадзорым Адыгэ Респуб- ликэмклэ и Гъэларышлэлэ, ащ ичыллэ кьутамэхэм, Адыгэ Республикэм пса- уныгъэр къэухумэгъэнымклэ и Ми- нистерствэ гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ клэлэцыкълэ организациехэм егъэджен лфыр къащызэтырагъэуцонэу унашъо зэраштагъэм ехьыллэгъэ къэбарыр алэ- клыгъэхьанхэу.

4.8. Ищыклэгъэ унашъор аштэфэ нэс цыфхэр жьугъэу зыхэлэжьэрэ куль- турэ, спорт лфхьабзэхэр ыкли нэмыклэ лфхьабзэхэр нахь маклэу зэхэщэн- хэм ыналэ тыригъэтынэу.

5. Адыгэ Республикэм культурэм- клэ и Министерствэрэ Адыгэ Рес- публикэм физическэ культурэмрэ спортимрэкълэ и Комитетрэ:

5.1. Ищыклэгъэ унашъор аштэфэ нэс цыфхэр жьугъэу зыхэлэжьэрэ куль- турэ, спорт лфхьабзэхэр ыкли нэмыклэ лфхьабзэхэр нахь маклэу зэхэщэн- хэм аналэ тырагъэтынэу.

6. Роспотребнадзорым Адыгэ Рес- публикэмклэ и Гъэларышлэлэ:

6.1. Зэпахырэ узхэм зыкызыщаштэ- гъэ чыплэхэм ащ фэдэ узхэм зэращы- пэуцужьхэрэм, псауныгъэм икьэухь- мэн фэгъэзэгъэ учреждениехэм, гъэ- сэныгъэ зыщарагъэгъотырэ учрежде- ниехэм, сатыушыллэхэм, общественнэ транспортым, хьаклэхэм ыкли нэмыклэ чыплэхэу цыфхэр жьугъэу зыщызэлу- клэхэрэм санитар шапхъэхэр къазэрэ- щыдалытэрэм нахь лъэшэу гъунэ лъы- фынэу.

6.2. Зэпахырэ узхэм зызэраушъом- бгъурэр игъом гъэунафыгъэнэу, ащ фэ- дэ узхэм апэуцужьыгъэным тегъэ- псыхьэгъэ лфхьабзэхэр зэрихьанхэу, Адыгэ Республикэм исхэр ренэу ыуплъэкълухэзэ ышлынэу.

6.3. Жьы къэщаплэхэм инфекцие- хэм къапкьырыкълэрэ узхэр, пневмо- ниери ахэм зэрахэтэу, къаымыгъэутэ- лэгъэнымклэ ашлэн фаехэм афэгъэ- хьыгъэ къэбархэр цыфхэм алэклигъэ- хьанхэу.

7. Псауныгъэм икьэухумэнклэ федеральнэ бюджет учреждениеу «Гигиенэмрэ эпидемиологиимрэкълэ Гупчэу Адыгэ Республикэм шылэм»:

7.1. Гриппыр, пэтху-лутхум, пнев- монием кызызутэллагъэхэрэмклэ лфхэм язытет мафэ къэс ыуплъэкълунэу, уз- хэр кызызыхэкълэрэ зэригъэшлэнэу.

7.2. Иммунофлюоресценция шылклэм- рэ ПЦР-мрэ кызыфагъэфедэхэзэ, пэт- ху-лутхумрэ гриппымрэ кызызутэхэ- рэм ябиологическэ материал лабора- торнэу зэрауплъэкълурэм гъунэ лъы- фынэу.

7.3. Лэзэлэ-профилактикэ учрежде- ниехэм гриппым, пэтху-лутхум, пнев- монием зыкызыщаштэгъэ чыплэхэм ащызэрахьэрэ лфхьабзэхэм гъунэ алыфынэу.

7.4. Гриппым ивирусьхэр зэрагъэу- нэфырэ реагентхэм язапас шылэным ыналэ тыригъэтынэу.

7.5. Гриппыр кызызутэллагъэр къэ- зыушыхьатырэ биоматериалыр Роспот- ребсоюзым наукэмклэ ифедеральнэ бюджет учреждениеу «Вирусологиимрэ биотехнологиимрэкълэ къэралыгъо на- учнэ гупчэу «Вектор» зыфилорэм лэкли- гъэхьанэу молекулярнэ-генетическэ ушэ- тынхэр нахь кууоу шлыгъэнхэм фэшл.

7.6. Жьы къэщаплэхэм инфекцие- хэм къапкьырыкълэрэ узхэр, пневмо- ниери ахэм зэрахэтэу, къаымыгъэутэ- лэгъэнымклэ ашлэн фаехэм афэгъэхьыгъэ къэбархэм цыфхэм алэклигъэхьанхэу.

8. Республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» яре- дакторхэм мы унашъор къыхаутынэу.

Зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэнымклэ Адыгэ Республикэм икомиссиие итхьаматэу Н. С. ШИРОКОВА
къ. Мыекъуапэ,
шылэ мазэм и 18, 2016-рэ ильэс
N 1

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Федеральнэ законэу «Псэолъэшным изегъэушъомбгъунклэ лэпылэгъу афэхъугъэным ехылаагъ» зыфилорэм диштэу зэхашэрэ унэ-псэолъэш кооперативхэм ахагъэхъан альэкышхэм, джащ фэдэ кооперативхэм ахагъэхъанхэу фитыныгъэ зилэхэм яспискэ зигугъу къэтшыгъэ цыфхэр хатхэнхэмкэ лъапсэу шылэхэм ыкли ащ фэдэ списокхэр зэрэзэхъагъэуцорэ шыклэм яхылаагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 9-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Федеральнэ законэу «Псэолъэшным изегъэушъомбгъунклэ лэпылэгъу афэхъугъэным ехылаагъ» зыфилорэм диштэу зэхашэрэ унэ-псэолъэш кооперативхэм ахагъэхъан альэкышхэм, джащ фэдэ кооперативхэм ахагъэхъанхэу фитыныгъэ зилэхэм яспискэ зигугъу къэтшыгъэ цыфхэр хатхэнхэмкэ лъапсэу шылэхэм ыкли ащ фэдэ списокхэр зэрэзэхъагъэуцорэ шыклэм яхылаагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2012-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м аштагъэу N 165-р зытэу «Федеральнэ законэу «Псэолъэшным изегъэушъомбгъунклэ лэпылэгъу афэхъугъэным ехылаагъ» зыфилорэм диштэу зэхашэрэ унэ-псэолъэш кооперативхэм ахагъэхъан альэкышхэм, джащ фэдэ коллективхэм ахагъэхъанхэу фитыныгъэ зилэхэм яспискэ зигугъу къэтшыгъэ цыфхэр хатхэнхэмкэ

лъапсэу шылэхэм ыкли ащ фэдэ списокхэр зэрэзэхъагъэуцорэ шыклэм яхылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхъугъагъэхэр, 2012, N 12) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ статья:

а) иапэрэ абзац хэт гуцылэхэу «зэхъубытгъэ гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм къепхыгъэхэр е зэхъубытгъэ гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ муниципальнэ учреждениехэу, апшэрэ сэнэхъат гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм къепхыгъэхэр е апшэрэ сэнэхъат языгъэгъотырэ муниципальнэ учреждениехэр гуцылэхэу «гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ организациехэу Адыгэ Республикэм къепхыгъэхэр е гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ муниципальнэ организациехэр; социальнэ фэло-фашлэхэр зыгъэцэклэрэ организациехэу Адыгэ Республикэм къепхыгъэхэр» зыфилорэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

б) а 1-рэ пункт хэт гуцылэхэу «зигугъу къэтшыгъэ учреждениехэр» зыфилорэр гуцылэхэу «зигугъу къэтшыгъэ организациехэмрэ учреждениехэмрэ» зыфилорэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

в) я 3-рэ пункт кӀуачлэ имылэжъэу лъытэгъэнэу;

2) я 2-рэ статья ия 2-рэ пункт хэт гуцылэхэу «учреждениехэр» зыфилорэр гуцылэхэу «организациехэмрэ учреждениехэмрэ» зыфилорэмкэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачлэ илэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы Законом кӀуачлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан

къ. МыекӀуапэ,
тыгъэгъазэм и 18, 2015-рэ илъэс
N 485

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ ехылаагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 25-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ ехылаагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м аштагъэу N 109-р зытэу «Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхъугъагъэхэр, 2007, N 7; 2008, N 4; 2009, N 4; 2011, N 12) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ статья ия 1-рэ лахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«1. Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ (ыужыкӀэ Общественнэ палатэр тӀозэ дгъэкӀошт) зыми емыхыгъэ коллегиальнэ совещательнэ органэу щыт, Адыгэ Республикэм икономикэ, исоциальнэ хэхъоныгъэ илофыгъо шхъалэхэм язэшлохынкӀэ предложениехэр ащ къегъэхъазырых, къэралыгъо политикэр пхырашы зыхъукӀэ, цыфхэм яфэныкъоныгъэхэмрэ яфедэхэмрэ къыдэлъытэгъэнхэм, ахэм яфитыныгъэхэр, яшхъафитыныгъэ, общественнэ объединениехэмрэ нэмыкӀ мыккоммерческэ организациехэмрэ (ыужыкӀэ общественнэ объединениехэр тӀозэ дгъэкӀошт) яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм фэшл Урысые Федерацием игражданхэу Адыгэ Республикэм щыпсэхурэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэм, чыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ органхэм гъусэныгъэ адырӀаным ыналэ тырегъэты, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэу, чыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ органхэу, къэралыгъо, муниципальнэ организациехэу, нэмыкӀ органхэу, организациехэу федеральнэ законхэм адиштэу Адыгэ Республикэм полномочие заулэ шызыгъэцӀакӀэхэрэм иоф зэрӀахэрэм гъунэ лъефы.»;

2) я 3-рэ статья ия 3-рэ лахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«3. Общественнэ палатэм изэхэщэн хэлажъэхэрп:

1) Общественнэ палатэм хэтхэм яполномочиехэм япӀалъэ икӀынкӀэ илъэс нахъ макӀэ къэнагъэу атхыгъэ общественнэ объединениехэр;

2) политическэ партиехэр;

3) экстремизмэ нэшанэ зыхэлъ бзэджэшлагъэхэр зэрахъэ зэрэмыхъуштымкӀэ 2002-рэ илъэсым бэдзэогъум и 25-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 114-р зытэу «Экстремизмэм пэуцужыгъэным ехылаагъ» зыфилорэм диштэу зыфагъэпытэгъэ общественнэ объединениехэр — зафагъэпытэгъэ нэуж илъэсым къыкӀоцӀ;

4) Федеральнэ законэу «Экстремизмэм пэуцужыгъэным ехылаагъ» зыфилорэм диштэу пӀалъэ горэкӀэ зиофшлэн къызэтырагъэуцогъэ общественнэ объединениехэр.»;

3) я 4-рэ статья:

а) ия 2-рэ, ия 3-рэ лахъхэм кӀуачлэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу;

б) ия 9-рэ лахъ хэт гуцылэхэу «тӀу» зыфилорэр гуцылэхэу «щы» зыфилорэмкӀэ зэблэхъугъэнэу;

4) я 6-рэ статья ия 2-рэ лахъ:

а) ия 4-рэ пункт гуцылэхэу «шыкӀэхэр ыкли» зыфилорэр хэгъэкӀыжыгъэнхэу;

б) ия 5-рэ пункт гуцылэхэу «зэрэзэхъэгъэ шыкӀэр ыкли» зыфилорэр хэгъэкӀыжыгъэнхэу;

5) я 8-рэ статья ия 3-рэ лахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«3. Общественнэ палатэм итхъаматэ, Общественнэ палатэм итхъаматэ игуадзэхэр, Общественнэ палатэм исекретарь, Общественнэ палатэм и Советрэ зэрэхадзыхэрэ, комисиехэмрэ рабочэ купхэмрэ зэрэзэхъагъэ шыкӀэрэ, ахэм ялофшлэн зэрэгъэпсыгъэшт шыкӀэр Общественнэ палатэм ирегламенткӀэ агъэнафэх.»;

6) я 9-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Я 9-рэ статья. Общественнэ объединениехэмрэ нэмыкӀ объединениехэмрэ Общественнэ палатэм илофшлэн кызырэхъагъэлажъэхэрэ»

Общественнэ палатэм илофшлэн кыхагъэлэжъэнхэу альэкӀышт общественнэ объединениехэу ыкли нэмыкӀ объединениехэу зилыкӀохэр а палатэм хэмыхъагъэхэр. Общественнэ объединениехэу ыкли объединениехэу зилыкӀохэр а палатэм хэмыхъагъэхэр Общественнэ палатэм илофшлэн зэрэхэлэжъэштхэм ехылӀэгъэ унашӀор Общественнэ палатэм и Совет ештэ.»;

7) я 14-рэ статья ия 1-рэ лахъ:

а) ия 4-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«4) Общественнэ палатэм изэхэсыгъо хэлэжъэнхэм пае гъэцӀэкӀэкӀо хабзэм ифедеральнэ органхэм ячылплэ куылыкӀухэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэу, чыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ органхэу, къэралыгъо, муниципальнэ организациехэу, нэмыкӀ органхэу, организациехэу федеральнэ законхэм адиштэу Адыгэ Республикэм полномочие заулэ шызыгъэцӀакӀэхэрэм япӀахэрэу кырагъэблэгъэнхэу.»;

б) я 8-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«8) хэбзэгъэуцугъэу шылэм зэрэщыгъэнэфагъэм тетэу якомпетентие хэхъэрэ иофыгъохэмкӀэ мы лахъым ия 4-рэ пункт зигугъу кышырэ органхэмрэ организациехэмрэ ячыкӀэгъэ къэбархэр кӀалахынхэу.»;

8) я 15-рэ статья:

а) ия 1-рэ лахъ гуцылэхэу «(ыужыкӀэ джэпсалъэхэр тӀозэ дгъэкӀошт)» зыфилорэр хэгъэхъогъэнхэу;

б) ия 3-рэ лахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«3. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэу, чыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ органхэу, къэралыгъо, муниципальнэ организациехэу, нэмыкӀ органхэу, организациехэу федеральнэ законхэм адиштэу Адыгэ Республикэм полномочие заулэ шызыгъэцӀакӀэхэрэм ыкли Общественнэ палатэм иджэпсалъэ зылӀэлагъэхъагъэхэм ар залукӀэгъэ нэуж мэфэ 30-м къыкӀоцӀ джэпсалъэм зэрэхэплъагъэм икӀэуххэмкӀэ Общественнэ палатэм макъэ рагъэлужынын фае.»;

9) я 15-рэ статья хэгъэхъогъэнэу ыкли ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Я 15-рэ статья. Общественнэ уплӀэкӀунхэр
2014-рэ илъэсым бэдзэогъум и 21-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 212-р зытэу «Общественнэ

уплӀэкӀунхэр Урысые Федерацием зэрэщызэхъагъэхэрэм ехылаагъ» зыфилорэм кызырэхъыдэлъытагъэм диштэу Общественнэ палатэм уплӀэкӀун иофхэр зэхэщэх.»;

10) я 16-рэ статья:

а) ия 2-рэ лахъ кӀуачлэ имылэжъэу лъытэгъэнэу;

б) ия 3-рэ лахъ ия 2-рэ пункт мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«2) яшыкӀэгъэ документхэмрэ материалхэмрэ къалӀагъэхъанхэм пае Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэу, чыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ органхэу, къэралыгъо, муниципальнэ организациехэу, нэмыкӀ органхэу, организациехэу федеральнэ законхэм адиштэу Адыгэ Республикэм полномочие заулэ шызыгъэцӀакӀэхэрэм зафагъэзэнэу.»;

в) я 4-рэ лахъым хэт гуцылэхэу «чыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ органхэу» зыфилорэр гуцылэхэу «чыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ органхэу, къэралыгъо, муниципальнэ организациехэу, нэмыкӀ органхэу, организациехэу федеральнэ законхэм адиштэу Адыгэ Республикэм полномочие заулэ шызыгъэцӀакӀэхэрэм» зыфилорэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэу;

11) я 17-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Общественнэ палатэм илъэс кӀэс Адыгэ Республикэм играждан обществом изытет ехылӀэгъэ докладыр къегъэхъазыры, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцӀэкӀэкӀо органхэм яофициальнэ Интернет-сайт (<http://www.adygheya.ru>) ар рагъахъэ ыкли къэбар жъугъэм иреспубликэ амалхэм къащыхауты.»;

12) я 18-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэу, чыплэ зыгъэлорышлэжынымкӀэ органхэу, къэралыгъо, муниципальнэ организациехэу, нэмыкӀ органхэу, организациехэу федеральнэ законхэм адиштэу Адыгэ Республикэм полномочие заулэ шызыгъэцӀакӀэхэрэм мы Законом шыгъэнэфэгъэ полномочиехэм ягъэцӀэкӀэнкӀэ Общественнэ палатэм хэтхэм аделӀнхэу фае.»;

13) я 20-рэ, я 21-рэ статьяхэм кӀуачлэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачлэ илэ зыхьурэр

1. Официальнэу кызыхаутырэ нэуж мэфэ 10 зытешлӀкӀэ мы Законом кӀуачлэ илэ мэхъу.

2. Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ хэтхэм яполномочиехэмкӀэ пӀалъэхэу Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м аштагъэу N 109-р зытэу «Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ ехылаагъ» зыфилорэм ия 4-рэ статья ия 9-рэ лахъ шыгъэнэфагъэхэр Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэу мы Законом кӀуачлэ илэ зыхьурэ мафэм ехьулӀэу зэхъагъэм хэтхэм альӀӀэсых.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКӀУШЫНЭ Аслъан

къ. МыекӀуапэ,
тыгъэгъазэм и 29-рэ, 2015-рэ илъэс
N 491

БАСКЕТБОЛ

Зыхыщтым шыклэ къегъоты

«Тегас» Динской район — «Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — 85:100.

Шылэ мазэм и 29-м Краснодар краим ипсэуплэу Динскоим шыздешлагъэх.

Шылэ мазэм и 28-м зэлуклэгъоу Динскоим шыклуагъэм Адыгеим испортсменхэр шытеклуагъэх, пчъагъэр 90:62-рэ. Ятлонэрэ ешлэгъур къызэрыклоу шытыгъэп.

— Хьурджанэм лэгуаор тешлакомэ бэрэ радзэщтыгъ, — къелуатэ «Динамо-МГТУ-м» итренер шхьалэу, Адыгеим изаслуженнэ тренерэу Андрей Синельниковым. — Ухьумэн юфыгъохэр тибаскетболистхэм дэгъоу зэрамыгъэцаклэхэрэм къыхэкълэу, «Тегасым» хьагъэм лэгуаор лэшэхэу ридзэу къыхэкълэу. Теклоныгъэр къызэрэдэтхыщтым тицыхъэ зэрэтельым ишлуагъэкълэ, тикомандэ гумэклыгъо илагъэп.

Артем Гапошины, Илья Хмарэ, Николай Еремины, Максим Абызовы, Александр Милютин, нэмыкхэри зичэзыу ешлэгъухэм афэхъазырых. Андрей Синельниковым тыгъуасэ телефонкълэ тыдэгущылагъ. «Динамо-МГТУ-р» къалэу Киров шыл. Баскетбол клубэу «Кировым» гъогъуитло зыдешлэхэкълэ, тиспортсменхэм Мыекъуапэ къагъэзэжышт.

Суперлигэм иячэнэрэ куп зэнэкъокъоу шыклорэм «Динамо-МГТУ-м» апэрэ чыплэр шытыгъ.

ВОЛЕЙБОЛ

Клэухыр рэхъатыгъэп

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Искра» Одинцово — 3:1.

Шылэ мазэм и 30-м Мыекъуапэ шыздешлагъэх.

«Динамо-МГТУ» — «Искра» — 3:2.

Шылэ мазэм и 31-м республикэм икълэлэ шхьалэ шыздэлуклагъэх.



Шэмбэтым ешлэгъоу Мыекъуапэ шыклуагъэр зэфэтхысыжыжэ, «Искрэм» илэпэлэсэныгъэ зэрэхигъахорэм тыналэ тетыздагъ. Зэлуклэгъухэр зэраухыгъэхэр: 25:17, 30:28, 15:25, 25:16. Опыт зилэ ешлакхэу Евгений Тюрины, Къош Руслан тиспортсменхэм ялэпэлэсэныгъэкълэ къахэщыгъэх.

Ятлонэрэ зэлуклэгъур

Урысыем волейболымкълэ иапшээрэ купэу «Б-м» шыклорэ зэнэкъокъум «Искрэм» пэрытныгъэр шчыгъэп. Ауж къинэрэмэ зэращыщым фэшл бысымхэм теклоныгъэр лэшлэхэу къыдахыщтэу тыгугъэщтыгъ, ау ащ юфыр фэдагъэп.

Япллэнэрэ едзыгъор хьаклэмэ ахы, пчъагъэр 2:2-у хьугъэ. Ятфэнэрэ едзыгъом «Динамо-МГТУ-м» фэгумэклыхэрэм гумэклыгъуабэ къафыхыгъ. Пчъагъэр зэрэпкылатэщтыгъэр: 2:2, 2:5: 3:8. Клэух едзыгъор зыхыщтыр къэшлэгъошлугъэп.

Никита Филипповы, Евгений Тюрины, Къош Руслан, нэмыкхэри теклоныгъэм фэбанэх. «Динамо-МГТУ»-м итренер шхьалэу Павел Зборовскэм зэпыгъо уахътэр ыгъэфедзэ, тиспортсменхэм къаушыеу тэлэгъу.

Пчъагъэр зэрэпкылатэрэр: 5:8, 7:9, 9:11, 11:11, 11:12. Хэта зыхыщтыр? Упчлэм иджэуап къэгъотыгъошлэп. Хьаклэхэм

яешлакхэр апэкълэ къызылтыхэкълэ зэгурьлоныгъэ ахэлъ, хьагъэм лэгуаор къышхьапырадзыным фэшл хэкълэпхэр къагъотых. Пчъагъэр иклэрыклэу гумэклыгъо мэху: 12:13, 13:13. П. Зборовскэм ешлакхэр зэблехъух. Ныбжыклэ дэдэу Никита Турсковыр ешлалэм кыхьагъ. Никитэ рэхъатныгъэ хэлъэу гъогъуитло лэгуаор къытыгъ. Гъэшлэгъон хьугъэр хьаклэхэр апэкълэ къылыххэзэ лэгуаом лъэшэу ащыщ къызеокълэ, «Динамо-МГТУ-м» хэт нэбгырищыр лэгуаом зэрэпэуцущтыгъэхэр ары. «Блок» зыфилорэ шыклэр агъэфедзэ лэгуаор зэкълэдзэжыщтыгъ. Пчъагъэр 15:13-у Адыгеим икомандэ теклоныгъэр къыдихыгъ.

Пресс-зэлуклэр

«Искрэм» итренер шхьалэу Сергей Алексеевым къызэрылуагъэмкълэ, командэм пшээрлы инхэр илэхэп, ешлакхэм ялэпэлэсэныгъэ мыгъэ зэрэхагъахорэм егъэгущло. «Динамо-МГТУ-м» С. Алексеевыр къыщытхьугъ. Тиспортсменхэр псынклэу зэрэгупшысэхэрэр, зэгурьлоныгъэ зэрахэлъыр къыхигъэщыгъэх.

Павел Зборовскэм ыналэ зытыридзагъэр тикомандэ иешлакълэ къызэригъотырэр ары. Е. Тюрины, Р. Къошым, зэлуклэгъум иклэху

чанэу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэмэ ащыщэу Н. Турсковым, нэмыкхэм къащытхьугъ.

Москва хэкум къыкълэу купыр «Искрэм» зэрэфэгумэклырэр тлэгъугъэ. Зэлуклэгъур дэгъоу зэрэзыхагъэм фэшл бысымхэм къафэразэх, джыри Мыекъуапэ къэкълэщтхэу къыталуагъ.

Ешлэгъухэр

Купым зэрэцешлагъэхэр зэфэтэхысыжы. «Ростов-Волей» — «Ока» — 0:3, 2:3, «Зоркий» — «Владимир» — 3:0, «Саратов» — «Белгород» — 1:3.

Чыплэхэр

Красногорскэ икомандэу «Зоркий» зыфилорэр зэкълэми апэ ит. «Динамо-МГТУ-р» ятлонэрэ чыплэм шыл, очко 35-рэ илэр. Калугэ икомандэу «Ока» я 3-рэ чыплэм шыл, ащи очко 35-рэ ригъэкъугъ. Владимир иешлакхэр япллэнэрэх, очко 33-рэ ялэр.

Я 11-рэ ешлэгъухэр мэзаем и 6 — 7-м ялэщтых. «Динамо-МГТУ-р» Белгород шыклэщт чыплэ командэм.

Сурэтым итыр: «Динамо-МГТУ-р» «Искрэм» дешлэ.

ГАНДБОЛ



«Динамо» неущ лүклэщт

«Кубань» Краснодар — «АГУ-Адыф» Мыекъуапэ — 35:19 (18:12).

Шылэ мазэм и 30-м Краснодар шыздэлуклагъэх.

«Кубань» теклоныгъэм икыдэхын нахъ фэхъазырыгъ, финалым зэрэхэщытым ишыпкъэу пылъ. «АГУ-Адыфыр» лъэкълыхо зимылэ командэхэм атеклошущтэу тэлъытэ.

Мэзаем и 3-м «АГУ-Адыфыр» тикълэлэ шылуклэщт суперлигэм анахъ дэгъоу щешлэхэрэм ащыщэу «Динамо». Вол-

гоград икомандэ Европэм и Кубок икыдэхын фэбанэ, спортсменкэ лэпэлэсэхэр щешлэх.

— Мэзаем и 17-м Уфа икомандэу «Алисэм» тыдешлэщт, — къытилуагъ «АГУ-Адыфым» итренерэу Валерий Гончар. — Зэлуклэгъум теклоныгъэр къыщыдэтхын тимуррад.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкълэ къыдзэ-гъэкълэрэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ юфхэмкълэ, лэклэб ктэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмкълэ ыкълэ къэбар

жъугъэм иамалхэмкълэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшэдэкълэжы зыхьэр секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын юфхэмкълэ, телерадиокъэтынхэмкълэ ыкълэ зэлъы-лэсыкълэ амалхэмкълэ и Министерствэ и Темуыр-Кавказ чыплэ гъэфорышлал, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкълэмкълэ пчъагъэр

4300

Индексхэр

52161

52162

Зак. 54

Хэутыным узшыкълэтхэнэу шыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 Зыщыкълэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхьалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр

Мэшлэкъо Саид

Пшэдэкълэжы зыхьэр секретарыр

Жакълэмыкъо Аминэт